6b

Ljubljana, sreda, 29. septembra 1948 — Poštnina plačana v gotovini — Leto IX., štev. 232. — Posamezna številka 2 din

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA,
KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5
TELEFON 55-22 DO 55-26

ROKOPISI SE NE VRAČAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSERATNI ODDELEK
LJUBLJANA
TELEFON 33-33 33-33
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN
LJUBLJANI ŠTEV. 6-90601-1

OGLASI PO CENIKU

MESEČNA NAROČNINA
45 DIN

★ GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE ★

Pričelo se je šesto redno zasedanje Ljudske skupščine FLR Jugoslavije

Beograd, 28. sept. Včeraj popoldne se je pričelo VI. redno zasedanje Ljudske skupščine FLRJ.

Prvo sejo Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ je pričel predsednik Zveznega sveta Vladimir Simić, ki je prečital ukaz Prezidija Ljudske skupščine FLRJ o sklicanju Ljudske skupščine na VI. redno zasedanje, nakar je sporočil, da sta v času med V. in VI. rednim zasedanjem Ljudske skupščine umrla ljudska poslanca Stevan Kuzminac in Jaša Prodanović. Ljudski poslanci so s parminutnim molkom počastili spomin pokojnih poslancev.

Predsednik Simić je nadalje sporočil, da je Prezidij Ljudske skupščine FLRJ na podlagi čl. 69. ustave odobril odvzem svobode ljudskim poslancem Sretenu Žujeviću, Andriji Hebrangu in Radosavu Gadžiću ter pričetek kazenskega postopka proti njim. Zvezni svet je soglasno odobril ta ukrep Prezidija Ljudske skupščine.

Predsednik Simić je sporočil, da je vlada FLRJ predložila Zveznemu svetu v sklepanje naslednje zakonske predloge: predlog zakona o kazenskem postopku, predlog zakona o kaznivih dejanjih proti službeni dolžnosti, predlog zakona o kaznivih dejanjih proti občeljudski imovini in imovini zadružnih in drugih družbenih organizacij, predlog zakona o izpremembi člena 37, odst. 2 zakona o državljanstvu FLRJ, predlog carinskega zakona, predlog zakona o izpremembah in izpopolnitvah osnovnega zakona o prekrških, predlog zakona o izvrševanju kazni in predlog zakona o pridobitvi znanstvene stopnje doktorja znanosti. Zakonodajni odbor Zveznega sveta je predložil svoja poročila o predlogih zakona o kazenskem postopku, zakona o kaznivih dejanjih proti službeni dolžnosti in zakona o kaznivih dejanjih proti občeljudski imovini in imovini zadružnih in drugih družbenih organizacij.

Nadalje je predsednik Simić sporočil, da se je odbor za zunanje zadeve Zveznega sveta konstituiral 28. aprila in da je izvolil za predsednika dr. Blagoje Neškovića, za podpredsednika Dj. Pucarja in za sekretarja B. Ziherla. Odbor za gospodarski plan in finance je na svoji seji 29. aprila izvolil za predsednika Jovana Veselinova.

Končno je predsednik Simić sporočil, da je predsednik odbora za zunanje zadeve dr. Blag. Nešković postal podpredsednik zvezne vlade in predsednik Zvezne kontrolne komisije in da je član odbora Svetozar Vukmanović postal minister za rudarstvo v zvezni vladi. Izvolitev novih članov na njihovo mesto v tem odboru bo postavljeno na dnevni red, ko bo Zvezni svet to odločil.

Zatem je Zvezni svet prešel na določitev dnevnega reda. Predsednik Simić je predlagal, naj se na dnevni red VI. rednega zasedanja Ljudske skupščine FLRJ postavi v Zveznem svetu predlog zakona o kazenskem postopku, predlog zakona o kaznivih dejanjih proti službeni dolžnosti in predlog zakona o kaznivih dejanjih proti občeljudski imovini in proti imovini zadružnih in drugih družbenih organizacij. Zvezni svet je ta dnevni red odobril, nakar je predsednik Simić prvo sejo zaključil in prihodnjo napovedal za danes ob 17.

Seja Sveta narodov

Prvi seji Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ je predsedoval Josip Vidmar. Ko je prečital ukaz o sklicanju VI. rednega sklicanja Ljudske skupščinee FLRJ, je sporočil, da je letos 1. junija umrl ljudski poslanec Sveta narodov in podpredsednik vlade FLRJ Jaša Prodanović. Za tem je sporočil, katere zakonske predloge je vlada FLRJ predložila Svetu narodov v sklepanje in o katerih predlogih je zakonodajni odbor Sveta narodov predložil svoja poročila.

Nadalje je predsednik Vidmar sporočil, da je Prezidij Ljudske skupščine FLRJ odobril odvzem svobode ljudskim poslancem Sveta narodov Ištvanu Vargi in Niki Paviću ter pričetek kazenskega postopka proti njima. Svet narodov je odobril ta ukrep Prezidija Ljudske skupščine FLRJ.

Po dobritvi dnevnega reda VI. rednega zasedanja Sveta narodov je bila seja končana in prihodnja napovedana za danes ob 17.

Zasedanje Generalne skupščine OZN

Bevin odklonil sovjetski predlog o znižanju oborožitve in priznal, da se Anglija oborožuje

Češkoslovaški zunanji minister dr. Clementis izjavlja, da pomeni Bevinov govor vzpodbujanje k ustanovitvi medsebojno nasprotujočih si blokov držav

Pariz, 27. sept. (Tanjug). Na današnjem plenarnem sestanku Generalne skupščine OZN je govoril v okviru splošne obravnave šef britanske delegacije zunanji minister Ernest Bevin, *ki je odkrito zagovarjal kolonialno imperialistično politiko Velike Britanije in nastopil kot odvetnik ameriškega imperializma.* Ves čas svojega govora je razvijal znane teze zasužnjevalne politike, pri čemer pa se je izogibal kakršnega koli konkretnega predloga za utrditev miru in mednarodne solidarnosti.

Govoreč o palestinskem problemu, se je Bevin že takoj v začetku govora trudil, da bi opravičil kolonialno politiko britanskega imperija in odvrnil odgovornost Velike Britanije za današnje stanje v Palestini. Hkrati je podprl stališče ZDA in priporočil Generalni skupščini Bernadottovo poročilo o Palestini. Po zgledu predstavnika ZDA Marshalla ter drugih delegatov imperialističnih držav se je tudi Bevin izogibal stvarnosti in pričel je na široko razlagati »osnovne ljudske pravice in svoboščine«.

Ko je govoril o gospodarskem in socialnem delu organov OZN, je zelo zagovarjal Marshallov načrt. Čeprav govorijo dejstva popolnoma nasprotno, se je Bevin trudil prikazati ta načrt gospodarskega in političnega zasužnjevanja narodov kot načrt, ki je v skladu z določbami Ustanovne listine Združenih narodov. V svoji obrambi ameriškega imperializma se je Bevin silno zahvaljeval Američanom za njihovo »velikodušnost«.

Najbolj goreče pa je branil kolonialni sistem britanskega imperija, ko je govoril o delu skrbniškega sveta OZN. *Prizadeval si je prikazati kolonialno zatiranje narodov kot »britansko civilizacijsko misijo«. Bevin je odrekal OZN pravico obravnavati problem kolonij in je izjavil, da so kolonialne države edine odgovorne za usodo in stanje v kolonijah.* Za razliko od drugih delegatov, ki se pokoravajo politiki ameriškega imperializma, kakor to dela n. pr. filipinski delegat Romulo, ki »kritizira« po želji ameriških ekspanzionističnih krogov kolonialni sistem Velike Britanije, pa je Bevin odkrito zagovarjal britansko kolonialno politiko, pri čemer je ljubosumno branil metodo te politike in njene pozicije v svetu. Kot primer britanske »civilizacijske misije« je navedel razvoj plantaž amerikanskih lešnikov v južni Afriki, ki bodo po njegovih besedah civilizirali afriški kontinent.

Govoreč o atomski energiji, *je Bevin v bistvu nastopil proti prepovedi uporabe atomskega orožja.* V zvezi z vprašanjem pravice veta je najprej poudarjal, da je veto potreben in celo neobhoden ob nekaterih pogojih. Pri nadaljnjem izvajanju pa je izjavil, *da je »veto neobhodno potreben« samo tedaj,* kadar je potrebno izvesti cilje britanske imperialistične politike.

Nato je Bevin priporočil Generalni skupščini, naj se v članstvo OZN sprejmejo Transjordanija, Cejlon in Irska, ki so pod popolnim britanskim nadzorstvom. Poleg teh dežel je mimogrede omenil tudi Italijo.

Poslužujoč se stare taktike imperialistov, *je hotel Bevin prikazati problem razorožitve kot neuresničljiv. Zavrnil je konkretni predlog sovjetske delegacije za razorožitev in odkrito priznal, da se Anglija oborožuje.* Prikrival je pravi namen imperialističnih hujskačev na novo vojno in poskušal je opravičiti oboroževanje Anglije s tem, da »v svetu ni zaupanja«. S tem v zvezi je goreče zagovarjal bruseljski vojaški pakt 5 zahodnih držav ter druge napadalne kombinacije ameriških imperialistov.

Bevin je omenil tudi delo tako imenovane posebne balkanske komisije, *zamolčal pa je angloameriško intervencijo v Grčiji in zašel v tak absurd, da je prikazoval politično, gospodarsko in vojaško zasužnjevanje Grčije po Angloameričanih kot »poskus«, da se grškemu ljudstvu pomaga zgraditi njegovo življenje«. Brez kakršnih koli dokazov je branil lažne obtožbe te komisije o dozdevnem vmešavanju severnih sosedov v notranje zadeve Grčije, da bi tako odvrnil odgovornost angloameriških imperialistov za nadaljevanje državljanske vojne v Grčiji.*

Glede Nemčije Bevin ni poskušal iskati razlogov, zakaj to vprašanje še do danes ni rešeno. Zamolčal je *sistematično teptanje potsdamskih sklepov po zahodnih velesilah* in očital Sovjetski zvezi, da ni privolila v Börnesov predlog o pogodbi za 40 let. Splošno je znano, da je dajal ameriški predlog o sklenitvi te pogodbe vso oblast v Nemčiji nemškim monopolistom. Tudi pri tem vprašanju je Bevin zagovarjal politiko ameriškega imperializma.

Na koncu se je šef britanske delegacije zelo trudil, da bi zavaroval imperialistične zahteve ZDA pred obtožbami, ki jih je navedel šef sovjetske delegacije Višinski v svojem dokumentiranem govoru. *Osnova vsega Bevinovega govora so bili hvalisanje in poveličevanje ZDA ter poskus zaščite britanskih kolonialnih interesov. Bevin, ki se je popolnoma podredil osnovni liniji ameriških imperialistov in vojnohujskaški politiki, je trdil, da je trajno sodelovanje med kapitalističnim svetom ter državami ljudske demokracije in socializma nemogoče.*

Za Bevinom so govorili delegati Nove Zelandije, Salvadorja in Liberije.

Govor dr. Clementisa

Sprejem sovjetskega predloga o znižanju oborožitve bi bil začetek novega razdobja v zgodovini vseh držav

Na popoldanski seji je govoril šef češkoslovaške delegacije, minister za zunanje zadeve dr. **Vladimir Clementis**, ki je v začetku opozoril na težje perspektive mednarodnega sodelovanja zaradi stališča nekaterih članic OZN. Govor šefa ameriške delegacije Marshalla povečuje nasprotstva in napetost med vzhodom in zahodom, zlasti zaradi netočnega opisovanja mednarodnega položaja.

Govoreč o odnosih med državami vzhodne Evrope je Clementis naglasil, **da so mnoga sporna vprašanja razčiščena in nastaja med temi državami takšno mednarodno sodelovanje, ki prispeva k izboljšanju splošnih mednarodnih odnosov. Na drugi strani prihajajo mnogi predstavniki članic OZN pod vpliv reakcionarnih krogov v svojih državah in onemogočajo izvajanje Ustanovne listine OZN tako po vsebini kakor tudi po smislu.**

Nespoštovanje načel Ustanovne listine OZN je prišlo do svojega žalostnega izraza med volitvami predsednikov komitejev že prvi dan Generalne skupščine. Nekatere članice OZN obtožujejo druge članice zaradi dozdevnega pomanjkanja sodelovanja, medtem ko se hkrati same trudijo, da bi izpodkopale temelje OZN, skušajoč spremeniti Ustanovno listino Združenih narodov. **Večina Generalne skupščine je sprejela različne sklepe, ki so v očitnem nasprotju z načeli in smotri Ustanovne listine OZN.** V Grčiji skušajo Angloameričani prikriti odgovornost za svojo intervencijo in protipravno vmešavanje v tej državi.

Nato je Clementis obtožil določene članice OZN, ki delajo proti koristim splošnega miru in mednarodnega sodelovanja. Omenil je kampanjo proti Češkoslovaški in izjavil: **»Češkoslovaška je postala predmet brezobzirnih in neodgovornih napadov celo odgovornih državnikov in predmet kampanje z namenom, da bi se vmešavali v naše notranje stvari. Češkoslovaška je za ohranitev svetovnega miru in za mednarodno sodelovanje na vseh področjih, kjer je to mogoče. Ravnajoč se po teh načelih, smo zboljševali in utrjevali naše odnose na podlagi zavezniških pogodb, ki so izključno obrambne in sklenjene z namenom, da se izognemo nevarnosti, ki je nastala za naš državni in narodni obstoj med preteklo vojno. Te zveze so v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov.**

Ko se je Clementis dotaknil Bevinovih izjav pred Generalno skupščino, v katerih se je Bevin odkrito izjavil za politiko blokov, je dejal: **»Bevinove izjave so praktično nespoštovanje idej OZN in vzpodbuda k ustanovitvi medsebojno nasprotujočih blokov držav. V nasprotju s tem smo mi mnenja, da mora biti regionalna aktivnost v soglasju z delovanjem v okviru Združenih narodov.**

Češkoslovaška bi razširila gospodarske stike z državami po vsem svetu, čeprav prevladuje na svetu težnja za omejitev sodelovanja. V ilustracijo te težnje je Clementis navedel, kako je bivši zunanji minister ZDA Byrnes na mirovni konferenci v Parizu še pred Marshallovim načrtom ustavil Češkoslovaški kredit samo zato, ker so predstavniki Češkoslovaške pozdravili izjavo Višinskega, da ZDA izkriščajo gospodarsko pomoč v korist gospodarsko šibkim državam za politični vpliv nanje.

Če se ne motim, je dejal Clementis, je postalo »to načelo«, odkar se je dogodil ta primer, del uradnega stališča ZDA, tako da so danes ZDA pripravljene uporabiti sankcije proti vsakomur, ki ne bi ploskal temu stališču. Ta politika hoče preprečiti gospodarske stike s Češkoslovaško zato, da bi preprečile njeno povojno obnovo. Marshallov načrt je poizkus, da bi obnovili tisti del Evrope, v katerem pod današnjimi pogoji znova razvijajo in favorizirajo napadalne sile.

Češkoslovaška delegacija iskreno in z veseljem pozdravlja predlog sovjetske vlade, ki ga je sporočil šef sovjetske delegacije Višinski, ker je prepričana, da bodo ta predlog pozdravili milijoni miroljubnih ljudi po vsem svetu ne glede na njihovo politično prepričanje. **Sprejem in izvedba tega konkretnega ter nedvoumnega predloga bi bila začetek novega in važnega razdobja v zgodovini vseh držav v splošnem in Združenih narodov posebej.**

Festival v Dolnji Lendavi manifestacija skupnih naporov delavcev in delovnih kmetov za zgraditev socializma

Nagrajeni prvoborci za dvig kmetijske proizvodnje v okraju Dol. Lendava

Prepričani bodimo, da ni tovarniškega delavca, rudarja iz Trbovelj ali iz katerega drugega rudnika, da ni nameščenca iz naših ustanov in podjetij in da ni umetnika, ki se ne bi razveselil ob novici:

Preteklo nedeljo smo dobili take udarnike v Dolnjelendavskem okraju. To poročilo nas je v toliko bolj razveselilo, ker nismo pričakovali, da bodo kmetje tega okraja tako hitro stopili v korak z murskosoboškimi, brežiškimi in prebolškimi.

Dolnja Lendava je že v soboto imela povsem prerojeno lice. Okrašena in pripravljena za praznik je že večer pred pomembnim dogodkom prisostvovala v Titovem domu nastopu mariborskega baleta. Večer je bil dobro pripravljen in so bili vsi prisotni zanj hvaležni. Želeti bi bilo, da bi za tako velik praznik mariborsko gledališče priredilo Dolnjelendčanom kako dramo ali komedijo iz svojega repertoarja, ki ni slab. Vodstvo gledališča bi moralo o tem malo bolj pomisliti in dati našim zaslužnim kmetom iz tega lepega kraja naše domovine primernejši spored.

Megleno nedeljsko jutro v Lendavi ni obetalo kaj prida vreme. Nekdo je na cesti za Lendavo pobaral kmeta Šimunko, ki se je peljal s svojo družino na vozu: »Ali pelješ dež v Lendavo?« — Šimunka se je zasmejal v brk, z bičem rahlo udaril po konju: »Se ti zdi? Prepričan sem, da se bom vrnil v Gaberje zdrav, kako bo pa s teboj, bomo šele videli...«

Iz megle, ki je tuja Prekmurcem, se je luščilo vedno več vozov z mladimi in starimi ljudmi. Z okrašenih vozov je veselo pritrkavala slovenska, hrvatska in madžarska pesem in govorica. Tudi vrisk se je vzdignil v skrito nebo, kjer je prebudil zaspanega škrjančka. Lendavske ulice so se vedno bolj polnile. Tudi gostje iz ostalih krajev Slovenije, Hrvatske in Vojvodine so prišli: pomočnik ministra za kmetijstvo LR Slovenije, tovariš Živko Bernot, podpredsednik izvršnega odbora Ljudske prosvete tovariš Uroš Kraiger, zastopnik Madžarov iz Vojvodine, tovariš Lajoš Vebel in številni drugi. Povorko, ki je šla po glavnih lendavskih ulicah so gostje in več tisočev ljudi z obeh strani ceste navdušeno pozdravljali.

Za številnimi slovenskimi, jugoslovanskimi in madžarskimi zastavami, ki so jih nosili zastavni prekmurski možje in fantje, so korakali kmetje — člani zveze borcev za večji hektarski donos. Preko sto jih je bilo. Ko so korakali mimo tribune z gosti, je padla iz njihovih vrst obljuba, da bo njihovo delo v bodočnosti resnično prepojeno s skrbjo, da bo dala njihova zemlja v bodoče delovnemu ljudstvu in naši industriji veliko več, kakor doslej.

Prvi del povorke je bil izrazito kmetijskega značaja. Gledalec je imel na dlani življenje, delo in hotenje prekmurskega kmeta iz okraja Dolnja Lendava. Prikaz sodobnega obdelovanja zemlje, ki v tem okraju vidno obračunava z zastarelim obdelovanjem, je bil prepričljiv. Prav tako razvoj zadružništva kaže razveseljivo sliko napredka. Nekako na sredini povorke so domačini prikazali domačo obrt: smolarje, »cekarijo«, dežnikarstvo.

Drugi del povorke so v glavnem izpopolnili delavci in nameščenci »Nafte«. Predstavili so se z napisom: 450.000 ton nafte v petletki! in z grafikoni ki prikazujejo njihove velike napore v borbi za izpolnitev določenega plana. Tudi gasilci so se udeležili povorke.

Med skupinami, ki so prikazovale kmetijstvo in industrijo, so igrale tri godbe na pihala in nastopile različne folklorne skupine iz vseh krajev okraja, pa tudi iz okraja Čakovec.

Z vzkliki našemu državnemu vodstvu z maršalom Titom na čelu, so udeleženci povorke, kakor tudi gledalci napolnili obsežen prostor pred Titovim domom kjer je sledil najpomembnejši del velikega praznika: imenovanje kmečkih, industrijskih, zadružnih in mladinskih udarnikov, kakor tudi pohvaljencev.

Po pozdravu gostov je izpregovoril sekretar okraja tov. Nastran. Povedal je, da je festival v Dolnji Lendavi eden izmed najpomembnejših dogodkov v zgodovini teh krajev, ki bo v veliki meri pripomogel k še večjemu gospodarskemu poletu tega kraja in bo še bolj utrdil enotnost slovenskega in madžarskega življa. Ko je poudaril, da brez vodstva Komunistične partije ne bi mogli doseči tako velikih uspehov, je zbrana množica vzklikala maršalu Titu, CK Komunistične partije in predsedniku vlade LR Slovenije, tov. Mihi Marinku.

»Živel maršal Tito!« — »Eljen a Központi Komunista part!« — Živel predsednik Miha Marinko!« — »Eljen a magyar sloven testveriseg!«

Kmečki in delavski udarnik sta si podala roko

Utroš Anton!

Iz tisočglave množice se je odvojil kmet Utroš in prišel na oder. Z njim vštric je prišla njegova žena. Dva človeka ki posedujeta samo 2.72 ha zemlje, sta pridelala na en hektar 21 stotov pšenice, rži na en hektar 24 stotov, krompirja 300 stotov, koruze 24 stotov. Kontrahirala sta 63 kg rži, 206 kg krompirja. Utroš je predsednik kmetijske zadruge v vasi Črenšovci in skupaj z ženo delaven član Osvobodilne fronte in kar je tudi velikega pomena: eden izmed prvih borcev za večji hektarski donos. Da je resničen borec, dokazujejo njegovi veliki uspehi. Z ženo sta bila imenovana za udarnika. Kmetijsko ministrstvo ju je nagradilo z suknom za obleko, tkanino in podobnim. Okrajni odbor pa z 3000 dinarji nagrade.

Tudi **Marko Antolovič** mali kmet iz Pince in **Izidor Radikon**, mali kmet iz Dolge vasi sta bila imenovana za najboljša borca za dvig kmetijske proizvodnje. Pohvaljeni pa so bili: **Alojz Valenčič**, mali kmet iz Dolge vasi, **Franc Vuk**, mali kmet iz Dol. Lendave, **Mihael Šimunka**, mali kmet iz Gaberja, **Štefan Jaklin**, mali kmet iz Dolnjelendavskih goric. Vsi so člani zveze borcev za večji hektarski donos in vsi so bili nagrajeni z denarnimi nagradami kakor tudi z suknom, rutami, nogavicami, sukancem itd.

Sledilo je imenovanje najboljših delavcev pri gradnji zadružnih domov: **Štefan Cigan** iz Bistrice, **Jože Jerebic**, **Jože Sobočan**, kakor tudi mladincev, ki so se pri teh delih najbolj požrtvovalno izkazali: **Franc Gerenčin** iz Strehovcev, **Jože Vučko** iz Sr. Bistrice, **Matija Pečnik** iz Črenšovcev, **Ivan Zver** iz Lipe, **Stanko Faršank** iz Črenšovcev, **Imren Hajdinjak** iz Podravcev, **Štefan Kolarič** iz Sr. Bistrice. Med imenovanimi so tudi zidarji, ki so s prostovoljnim strokovnim delom veliko pripomogli, da bo v čast kongresa KP Slovenije zgrajenih štirinajst zadružnih domov.

Po imenovanju in razdelitvi nagrad, je spregovoril pomočnik ministra za kmetijstvo, tov. Živko Bernot, ki je poudaril, da danes, ko se že približujemo koncu drugega leta petletke, lahko ugotovimo, da se tudi kmečko ljudstvo vedno bolj vključuje v gospodarski plan. Čestital je v imenu vlade LRS vsem nagrajencem in pohvaljenim ter jih pozval, da tudi v bodoče kažejo ostalim kmetom v okraju pot v boljšo, srečnejšo bodočnost.

Lepo je bilo pogledati na oder, kjer so bili zbrani najboljši kmetje, zidarji in mladina. Pravilno je tudi bilo, da so poročeni pripeljali s seboj na oder svoje žene, ki so kakor pravi star pregovor še vedno marsikje »tri je vogli pri hiši«. Navdušenje množice se je stopnjevalo, ko so bili imenovani udarniki, novatorji in racionalizatorji »Nafte«.

Vinko Kajzer je vse svoje naloge opravil z 21 % manj časa kakor je bilo predvideno v planu. Nagrajen je bil s 3000 dinarji. **Salko Hukič** ima velike zasluge pri vrtanju. Njegov delovni kolektiv je skozi tri mesece prekoračil plan za 20 odstotkov. Z njim vred je bila nagrajena tudi njegova delovna skupina: **Pavel Vrtarič, Gabrijel Jelen, Vendel Požgaj, Ivan Posedi, Franc Džurkač, Štefan Perčič, Ivan Vukovič, Tomo Živko, Roman Voščan** in **Alojz Hrelja**. Za novatorja »Nafte« je bil imenovan **Štefan Prša**, ki ima ogromne zasluge pri vrtanju. Nagrajen je bil z 12.000 dinarji. Racionalizator pa je postal **Janez Štefanec**, ki je popravil dva motorja, ki sta bila že med okupacijo zavržena in oba motorja predelal iz bencinskega na plinski pogon. Njegova nagrada je 5000 dinarjev. Tudi **Muhvič Vlado, Ivan Marčec** in **Bela Gal** so imenovani za racionalizatorje in so bili za dela, ki bodo v veliki meri zmanjšala proizvodne stroške pri »Nafti« visoko nagrajeni.

Po tem imenovanju je sindikat »Nafte« svečano razvil sindikalno zastavo.

Povezanost med delavci in kmeti je prišla posebno do izraza, ko je v imenu vsega delavstva okraja Dol. Lendava obdaril najboljši delavec najboljšega kmeta v okraju in prav tako kmet v imenu vseh kmetov okraja najboljšega delavca. Kmetje so obdarili delavce z vinom, sadjem in vrtanjki, delavci pa kmete s petrolejem, poljskim orodjem itd.

Predstavnik delavstva je v kratkem govoru podčrtal, da bodo delavci z vsako uro stopnjevali svojo strnjenost s kmeti. Odgovoril mu je kmet: »Srečen in ponosen sem, ker sem imenovan za udarnika in sem s tem stopil v tiste vrste — v katerih so najboljši izmed vas bili že davno pred nami! V imenu kmetov vam obljubljam, da pot, ki smo si jo izbrali, ne bo imela ovinkov, nasprotno neomajno bomo šli z vami naprej v lepšo bodočnost. Govorili so še predstavniki oblasti, nakar je v imenu vojvodinskih Madžarov spregovoril tov. Lajoš Vebel, ki je prinesel iz Vojvodine pozdrave vsemu ljudstvu v okraju, čestitke in priznanje. Izrazil je tudi veselje ob ugotovitvi, da se enotnost slovenskega in madžarskega ljudstva v Jugoslaviji stopnjuje, kljub poizkusom klevetnikov v inozemstvu, da bi to enotnost razbili. V imenu Madžarov iz okraja D. Lendava je govoril tov. Vlaj, ki je pozval Madžare, naj slede madžarskemu kmetu Šimunki, ki je bil imenovan za udarnika.

S proslave so zbrane množice poslale resolucije v slovenskem in madžarskem jeziku CK Komunistične partije Jugoslavije, maršalu Titu, CK Slovenije in predsedniku vlade LRS, tov. Mihi Marinku. Resolucije so bile izraz strnjenosti prebivalcev tega okraja okrog našega državnega vodstva in Komunistične partije in ostra obsodba klevet, s katerimi nas hočejo nekateri v tujini ovirati na naši poti v socializem.

Sledil je kulturno umetniški spored, ki je prikazal prve sadove udejstvovanja tamkajšnjega prebivalstva na kulturno prosvetnem polju. Pred začetkom je zastopnik vodstva Ljudske prosvete Uroš Kraiger izročil prehodno zastavico najboljšemu sindikalnemu pevskemu zboru Slovenije iz Murske Sobote, ki je v tem dnevu obiskal Dolnjo Lendavo. Nastopile so slovenske in madžarske folklorne skupine, pevski zbori, prav tako tudi folklorna skupina in pevski zbor iz Čakovca. Iz Ljubljane je prišla godba »Tine Rožanc«, ki je dosegla zasluženo priznanje in pa godba iz Čakovca.

Festival je pomemben zlasti z gospodarskega stališča in s stališča medsebojnega poglabljanja bratstva slovenskega in madžarskega ljudstva. Prav tako je festival pomemben za razvoj kulturno prosvetnega dela, ki je bil prav v teh krajih že od nekdaj na nizki stopnji.

Nova skupina naših izseljencev iz Francije in Belgije na poti v domovino

Pariz, 28. sept. (Tanjug). Danes je odpotovala iz Metza v domovino skupina jugoslovanskih izseljencev iz zahodne Francije. Pridružila se jim je tudi skupina jugoslovanskih izseljencev iz Belgije.

Berlin v ospredju zahodnih spletk

Potek razprave na tretjem zasedanju Generalne skupščine Organizacije Združenih narodov v Parizu privlačuje zanimanje vsega sveta vendar v ospredju diplomatske borbe je še vedno vprašanje Nemčije ali bolje rečeno »vprašanje Berlina«, o čemer so se v Moskvi že šest tednov vršili posebni razgovori med sovjetsko vlado in opolnomočenci vlad ZDA, Velike Britanije in Francije. Vest agencije TASS podaja zaključke teh važnih razgovorov.

Samo dejstvo, da je prišlo do razgovorov v Moskvi, pomeni velik uspeh sovjetske diplomacije. Zahodne sile so se zaradi razvoja dogodkov morale odločiti, da sprejmejo kot osnovo razgovorov načela, ki jih je postavila nota Sovjetske zveze vladam ZDA, Velike Britanije in Francije: da se namreč berlinsko vprašanje nikakor ne da ločiti od celotnega nemškega vprašanja. Napetost, ki je nastala v Berlinu, je zgolj posledica nedemokratičnega in nezakonitega postopanja zahodnih sil v odnosu do Nemčije kot celote. Sporazum v Potsdamu (avgusta 1945) vsebuje sklep, da bodo zavezniške sile skupno upravljale okupirano Nemčijo tako gospodarsko kakor politično. Zahodne sile pa so takoj po zaključku vojne začele voditi politiko razkosanja Nemčije. Izvedba separatne denarne reforme v zahodnih predelih Nemčije pomeni glavni korak k dejanskemu razkolu nemškega ozemlja.

Razgovori v Moskvi glede rešitve napetosti v Berlinu so se v glavnem sukali okrog dveh vprašanj: prvo je vprašanje enotne valute v Berlinu, drugo pa zadeva blokade mesta Berlina. Kljub danim obljubam, da zahodnonemške novčanice ne bodo veljale v Berlinu, so zahodne sile takoj začele uvajati marko tudi v zahodnih sektorjih Berlina. S tem so poskušale zanesti gospodarsko zmedo v Berlin, otežkočiti upravljanje celotne sovjetske cone, za katero je Berlin gospodarsko in politično središče. Da preprečijo ta poskus, so sovjetske okupacijske oblasti najprej izvedle v svoji coni denarno reformo in jo raztegnile tudi na področje Berlina, obenem pa vršile zaporo blagovnega, denarnega in osebnega prometa mesta z zahodnimi conami, da bi na ta način preprečile nekontrolirano izmenjavo dobrin in tihotapljenje valut.

Zahodne sile se niso hotele ozirati na utemeljene zahteve sovjetskih oblasti, da naj se prepreči širjenje zahodnonemških novčanic v Berlinu, s čimer bi odpadla tudi potreba po blokadi, marveč so nadaljevale s svojo politiko, blokado pa so hotele premostiti z »zračnim mostom«. Z bližajočo se zimo pa postaja dovažanje velikih količin živil in kuriva z letali težko izvedljivo in sili zahodne sile, da so začele drugače gledati na svoj položaj v Berlinu.

Stališče Sovjetske zveze glede vprašanja Berlina je zgoščeno v dveh točkah: blokado Berlina je mogoče odpraviti samo pod pogojem, da se podredijo nadzorstvu vse zveze Berlina z zahodnimi predeli Nemčije; istočasno pa je treba v Berlinu uvesti enoten denarni obtok, ki bo isti kot v sovjetski okupacijski coni. Ako bi zahodne sile sprejele to upravičeno sovjetsko stališče glede rešitve napetosti v Berlinu, bi lahko nemoteno upravljale svoje sektorje, ne oziraje se pri tem na dejstvo, da so separatni sklepi o ustanovitvi zahodnonemške države, inscenirano sprejemanje »ustave« v Bonnu, spreminjanje Frankfurta v »prestolnico« Nemčije in druge temu podobne poteze — same po sebi odvzele zahodnim silam pravico ostati v Berlinu.

Toda, kot so pokazali zaključki moskovskih razgovorov, zahodnim silam ni do tega, da bi se pravilno in zakonito rešilo vprašanje Nemčije in s tem tudi napetost v Berlinu. Tisti krogi, ki danes vodijo politiko ZDA, Vel. Britanije in Francije tega nočejo. Dolarska diplomacija si ne želi nikakih učinkovitih ukrepov, ki bi omogočili utrditev trajnega miru. Ameriški vodilni krogi si ne želijo, da bi bila uničena napadalna sila Nemčije, kajti resno računajo s tem, da bodo uporabili nemške militariste za bodoče pustolovščine ameriških monopolistov. Zaradi tega spreminjajo zahodno Nemčijo s Porurjem v svojo polkolonijo in vojno oporišče.

Zadnja poteza zahodnih diplomatov, da sprožijo vprašanje Nemčije in Berlina kot posebno točko razpravljanja Varnostnega sveta OZN, pa je najbolj grob napad na mednarodno sodelovanje, kar jih doslej poznamo. Vlade ZSSR, ZDA, Velike Britanije in Francije so že pred časom sklenile, da spada vprašanje povojne ureditve Nemčije in sklenitev mirovne pogodbe izključno v pristojnost Sveta zunanjih ministrov. S tem, da zahodne sile postavljajo vprašanje Berlina na sejo Varnostnega sveta, ne kršijo samo sprejete sklepe o ureditvi nemškega vprašanja, marveč kujejo spletko, ki naj bi osredotočila zanimanje svetovne javnosti na to vprašanje, medtem ko bi »glasovalni stroj« na Generalni skupščini lahko zakrinkano reševal druga važna vprašanja. Ta poteza skriva težnjo zahodnih sil, onemogočiti pravilno delo Organizacije Združenih narodov. *D. S.*

Blagovni promet med Poljsko in sovjetsko cono Nemčije

Berlin, 28. sept. (Tass). Obveščevalni urad sovjetske vojaške uprave v Nemčiji poroča, da je bil podpisan med sovjetsko okupacijsko cono Nemčije in Poljsko dopolnilni sporazum o medsebojnih pošiljkah blaga v letu 1948. Skupni blagovni promet bo znašal 36 milijonov dolarjev. Blago so na podlagi dopolnilnega sporazuma že začeli pošiljati.

Skrajna nelojalnost Albanije proti Jugoslaviji

Obvestilo našega ministrstva za zunanje zadeve predstavniku albanskega poslaništva v Beogradu

Beograd, 28. sept. (Tanjug) Predstavnika albanskega poslaništva v Beogradu so povabili danes v ministrstvo za zunanje zadeve, kjer so mu sporočili tole:

»Vlada LR Albanije se je v februarju l. 1947. obrnila na vlado FLR Jugoslavije s prošnjo, naj bi v pomanjkanju izmenjave diplomatskih predstavništev z vrsto držav ljudske demokracije in ker ni diplomatskih odnosov med Albanijo in skoraj vsemi kapitalističnimi državami, FLR Jugoslavija prevzela nase zaščito pravic in interesov LR Albanije in njenih državljanov v teh državah.

Vlada FLRJ, ki se ravna po politiki prijateljstva in bratstva do LR Albanije, je v želji, da bi sosedni ljudsko-demokratični republiki pomagala tudi na tem polju delovanja, rada ustregla prošnji vlade LR Albanije. V skladu s tem je vlada FLRJ prevzela zaščito pravic in interesov LR Albanije v teh-le državah: Belgiji, Braziliji, Egiptu, Angliji, Italiji, Kanadi, Mehiki, Norveški, Švici, Turčiji in ZDA. Razen tega je jugoslovanska država ščitila interese in pravice albanskih državljanov v naslednjih državah ljudske demokracije: Češkoslovaški, Poljski, Romuniji in Madžarski.

Vlada FLRJ je ščitila interese LR Albanije in njenih državljanov v omenjenih državah v zadovoljstvo in korist LR Albanije. Sama vlada LR Albanije ni niti enkrat v kakršni koli obliki izrazila svojega nezadovoljstva v tem pogledu, temveč je jugoslovanski vladi pogosto izražala hvaležnost in priznanje za skrb in pozornost, ki jo je vlada FLRJ posvečala albanskim državljanom v drugih državah.

Letos v juniju je vlada LR Albanije z noto prosila vlado FLRJ, naj prevzame skrb za repatriacijo albanskih državljanov, ki so bili internirani v Nemčiji in Avstriji.

Tem večje pa je bilo presenečenje vlade FLRJ, ko ji je vlada LR Albanije v začetku septembra 1948 poslala noto izredno drzne vsebine, s katero ji je sporočila, da ji vlada LR Albanije odvzema pravico, da bi smela zahtevati albanske državljane, ki so internirani v Nemčiji in Avstriji, ker se ji to ne zdi potrebno.

To stališče albanske vlade, s katerim hoče zlonamerno prikazati prijateljske usluge vlade FLRJ kot nekakšno prisvajanje pravic, namesto da bi bila hvaležna vladi FLRJ zaradi njenega nesebičnega prizadevanja, je zgled skrajne nelojalnosti, ki se popolnoma sklada z neodgovorno politiko napadov in klevet proti FLRJ, s katero je albanska vlada začela 29. junija 1948.

Takšen odnos in takšno ravnanje albanske vlade sta prisilila vlado FLRJ, da obvešča vlado LR Albanije, da ne bo prav nič več skrbela za repatriacijo albanskih interniracev v Avstriji in Nemčiji, niti se ne smatra vezana, da bi v bodoče še nadalje ščitila pravice in interese LR Albanije ter njenih državljanov v državah, kjer je to dosedaj opravljala.«

Predstavnik albanskega poslaništva je sprejel o tem tudi pismeni akt iste vsebine.

Osvobodilna vojna na Kitajskem

V BITKI ZA CINAN JE BILO ONESPOSOBLJENIH 100.000 ČANGKAJŠKOVIH VOJAKOV

V mesecu avgustu je kitajska ljudska vojska osvobodila 12 okrožnih mest in zaplenila 1050 topov

Severni Šensi, 27. sept. Agencija Nova Kitajska poroča:

Po osemdnevnih neprestanih bojih, med katerimi so bile uničene vse zunanje utrdbe in prebite tri obrambne črte, se je končala bitka za Cinan. Ob zavzetju Cinana, ki je največje mesto ob progi Tiencin-Pukou, je osvobodilna armada onesposobila 100 tisoč kuomintangovih vojakov, ki so branili mesto. Poleg velikanskega števila ubitih, ranjenih in ujetih vojakov se je priključila narodno-osvobodilni armadi 84. preosnovana divizija skupno z neko samostojno brigado 26. armade in drugimi oddelki.

Med borbami za osvoboditev Cinana so zahodne kolone napadale dne 20. septembra iz kuomintangovega oporišča jugozahodno od Cinana, zasedle južno letališče in popolnoma odrezale mesto. Istega dne so osvobodilne enote zavzele jekleni most čez Rumeno reko in dan pozneje osvobodile mesto Čičo, zahodno od Čangčinga.

Ob zavzetju štirih močnih oporišč jugozahodno od mesta Linjija so oddelki osvobodilne armade ujeli 680 vojakov. Linji je eno izmed majhnega števila oporišč, ki jih je imel kuomintang še v pokrajini Šantung.

Vrhovno poveljstvo narodno-osvobodilne armade je izdalo poročilo, v katerem javlja, da so kuomintangove čete **izgubile v mesecu avgustu 45.000 vojakov. Od tega je bilo ujetih 21.730, ubitih in ranjenih 15.050, 9050 vojakov pa se je pridružilo narodno-osvobodilni armadi. Ujetih je bilo sedem kuomintangovih generalov.** Med uničenimi oddelki je tudi poveljstvo preosnovane 160. brigade 30. divizije, 4 polki in 33 bataljonov.

V istem razdobju je osvobodila ljudska vojska 12 okrožnih mest in zaplenila 1050 topov, 36.000 ročnih bomb, nad milijon magazinov pehotne municije in tri ladje.

Vietnamsko ljudstvo ne bo prenehalo z borbo

Moskva, 27. sept. (Tass). Znana voditeljica demokratičnih žena v Vietnamu Dao Van Šag je poslala antifašističnemu komiteju sovjetskih žena naslednje pismo:

»Borimo se proti kolonizatorjem že več kot dve leti. V tem času je umrlo zaradi lakote, bolezni, ran in pomanjkanja zdravil nad dva milijona ljudi. Nimamo tankov in letal, toda pripravljeni smo, boriti se, če bo potrebno, še 10 in 15 let, samo da si priborimo svobodo in neodvisnost.

Vietnamske žene zastavljajo skupno z vsem ljudstvom vse svoje napore v borbi za svobodo. Mnoge od njih služijo v vrstah armade kot signalistke in kurirke. Žene, ki se ne morejo boriti z orožjem v roki, pomagajo armadi na vse mogoče načine. Prinašajo hrano v bojne vrste in oskrbujejo borce z rižem.

Žene, ki so jih ujele kolonialne sile, zverinsko mučijo. Ena izmed žrtev je bila tudi predsednica komiteja narodne rešitve vietnamskih žena pokrajine Nam So. Vendar krvnikom ne bo uspelo teroriziranje vietnamskega ljudstva, ker vemo, da so na naši strani simpatije in podpora vsega demokratičnega ljudstva na svetu, kar tisočkratno povečuje našo moč.

Komunistična partija v Hajderabadu prepovedana

New Delhi, 27. sept. Centralni komite Komunistične partije Indije je poudaril v nedavni izjavi ob prihodu indijskih čet v Hajderabad, da je imela indijska vlada, ki se naslanja na reakcionarne sile v državi, med drugim tudi namen zadušiti demokratično gibanje v Hajderabadu.

Associated Press poroča, da je sedaj indijska uprava v Hajderabadu prepovedala Komunistično partijo in vse njene organizacije na ozemlju Hajderabada, češ, da je Komunistična partija »nevarnost za mir in red v Hajderabadu«.

Borba grškega naroda za svobodo

Protiofenziva demokratične vojske na področju Mikromila

Atene, 28. sept. (Tanjug). Agencija »Elefteri Elada« poroča o operacijah demokratične armade med 21. in 26. septembrom:

Enote demokratične armade so od 21. do 23. septembra izvršile vrsto diverzantskih akcij proti sovražnim prometnim zvezam na področju Verije, Nause in Kidre v zahodni Makedoniji. Na več krajih so bile porušene odnosno prekinjene železniške proge, prekinjene telefonske linije ter porušen neki 40 m dolg most.

Potem, ko so enote demokratične armade zaustavile ofenzivo monarhofašističnih sil na področju Kalifia, Kutre in Mikromile, so prešle dne 25. septembra v protinapad in popolnoma potolkle sovražnika na odseku Mikromile, medtem ko se na ostalih odsekih boji nadaljujejo z resnimi sovražnikovimi izgubami.

V noči med 21. in 22. septembrom so enote demokratične armade izvršile dva napada na področju mesta Sofades (Tesalija) ter pregnale sovražnika iz vasi Filio. Druge enote so napadle Sohce in mesto Nea Mudania na Kalkidiki, kjer so razstrelile številne vojaške objekte. Pri teh podvigih se je prijavilo v vrste narodno-osvobodilne vojske 55 novih borcev.

Zaradi velikanskega proračunskega primanjkljaja, ki je posledica stroškov za državljansko vojno, je sklenila atenska vlada prositi ZDA za novo posebno pomoč, da bi krila vojaške izdatke. Po prvotnem proračunskem programu je bilo določeno, da bodo porabili za vojaške operacije monarhofašistične vojske 500 milijonov drahem Marshallove pomoči.

Atenska vlada proti obravnavanju vojaškega položaja

Atene, 28. sept. (Tass). 1. oktobra se začne zasedanje grškega parlamenta. Kakor se je zvedelo iz uradnih virov, bo vlada predlagala opoziciji, naj sploh ne razpravlja v parlamentu o vojaškem položaju v državi in o borbi proti partizanom. Če bi opozicija prekršila to zahtevo vlade, bo parlament s kraljevim dekretom ponovno odgoden za mesec dni.

Madžarsko-finski trgovinski dogovor

Budimpešta, 27. sept. (Tass). Na osnovi trgovinskega sporazuma med Madžarsko in Finsko bo Finska dobavila Madžarski papir, papirnate izdelke in surovine za kemično industrijo, v zameno pa bo dobila poljedelske in industrijske dobrine.

Madžarski fašisti so hoteli razstreliti spomenik sovjetskim borcem

Budimpešta, 27. sept. (Tanjug). Današnji »Szabad Szag« prinaša vest, da je nekaj fašistično razpoloženih posameznikov poskušalo z ekrazitom razstreliti spomenik, ki je bil postavljen v spomin padlih sovjetskih herojev v mestu Moru. Spomenik je zelo poškodovan. Oddelek za varstvo države je krivce odkril in jih izročil prekemu sodišču.

Draginja v ZDA narašča

New York, 27. sept. (Tass). Cene blagu široke potrošnje v Združenih državah Amerike še nadalje naraščajo in so v avgustu dosegle višek.

Po podatkih, ki jih je objavil biro za delovno statistiko, so se cene povišale za 174,5% v primeri s cenami v obdobju od l. 1935. do 1939. Cene oblek so dosegle maksimalno povišanje od 199,7%.

Raven cen je bila 15. avgusta za 75% višja kot v avgustu l. 1939, odnosno za 30,9% višja kakor v avgustu l. 1946 in za 8,5% višja kakor v avgustu l. 1947.

Hoffman proti podržavljenju jeklarske industrije v Angliji

London, 27. sept. (Tass). Britanski tednik »Trub« piše v članku z naslovom »Program nove Evrope«, da se je administrator Marshallovega načrta Hoffman izjavil proti podržavljenju britanske jeklarske industrije, ker bi to utegnilo škodovati programu obnove Evrope. Vmešavanje v to notranjepolitično vprašanje Velike Britanije občutno krši nacionalno suverenost, končuje list.

KRATKE VESTI

Na Poljskem so letos izpolnili setveni plan industrijskih rastlin 100%. S sladkorno peso so zasejali 219.000 ha, z oljaricami 33.000 ha, s krompirjem za industrijsko predelavo pa 48.000 ha. Setveni plan lanu in konoplje so prekoračili za 7%. Po planu za leto 1949 bo zasejanih s sladkorno peso 240.000 ha, z oljaricami 70.000 ha, lanom in konopljo 60.000 ha ter s krompirjem za industrijsko predelavo 70.000 ha. Prav tako se bo znatno povečala tudi površina zasejana s cikorijo, makom in drugimi industrijskimi rastlinami.

Poljski sindikati imajo sedaj 3,226.767 članov. Od teh je 865.000 žensk in 195.000 mladincev. V zadnjih šestih mesecih se je število članov povečalo za več kot 200.000.

Glasilo zveze poljskih sindikatov prinaša nove podatke o enostranski kršitvi potsdamskih sklepov o demilitarizaciji, denacifikaciji in demokratizaciji zahodne Nemčije. Sodišče za denacifikacijo na Bavarskem je od 16.500 hitlerjevskih oficirjev obsodilo samo 21 kot aktivne udeležence v zločinski delavnosti hitlerjevskih okupatorskih tolp, medtem ko je ostale oprostila vsake odgovornosti. Na Bavarskem so se nacisti v 3 letih »denacifikacije« že tako vgnezdili v aparat, da sedaj aretirajo predsednike sodišč za denacifikacijo.

»Škodove tovarne« v Plznu so izdelale l. 1945. že tristoto lokomotivo. Lokomotiva ima avtomatično napravo, ki dovaja premog pod kotel ter jo uporabljajo za brzotovorni promet.

Na Češkoslovaškem je bilo v zadnjem času aretiranih mnogo špekulantov in črnoborzijancev, ki jih ljudska sodišča obsojajo na najstrožje kazni. V Pragi se je končala kazenska razprava zoper skupino, ki se je pečala s tatvinami in preprodajo živilskih kart, s čimer je resno motila pravilno preskrbo prebivalstva. Vodja skupine Karli je bil obsojen na smrt, 2 na dosmrtno robijo, 1 pa na 20 let robije.

V Anversu so bile velike demonstracije zaradi predvajanja protisovjetskega filma »Železna zavesa«. Policija je napadla demonstrante, pri čemer je bilo ranjenih 5 in aretiranih več. Zaradi podobnih demonstracij so morale oblasti povsod, kjer predvajajo ta vojnohujskaški film, prepovedati nadalnje predvajanje.

V biconiji je 750.000 brezposelnih delavcev. Brezposelnost je direktna posledica pred kratkim uvedene denarne reforme.

Po osvoboditvi zahodnih pokrajin in uspešni izvedbi agrarne reforme in drugih demokratičnih ukrepov v osvobojenem delu Kitajske je demokratična vlada storila vse potrebno, da se odpravi nepismenost v osvobojeni Mandžuriji, kjer se je število osnovnih šol v letošnjem letu povečalo za 72,4%, število dijakov pa na 90,8%. Sedaj je v osvobojeni Kitajski 17.766 osnovnih šol z več kot 1,684.000 učencev in 125 srednjih šol z okoli 60.000 dijakov. Ustanovljenih je 12 vseučilišč, kolegijev in institutov z okrog 10.000 študenti. Število dijakov se je povečalo za več kot 150% nasproti stanju v dobi japonske kapitulacije. Značilno je, da se je zelo povečalo število otrok iz kmečkih družin, ki obiskujejo šole. Pred agrarno reformo večina teh rodbin ni mogla pošiljati svojih otrok v šolo.

Protest AFŽ Slovenije zaradi prepovedi konference azijskih žena

Ob prepovedi konference žena azijskih držav je Glavni odbor AFŽ Slovenije poslal predsedniku indijske vlade Panditu Nehruju v Kalkuti naslednjo brzojavko:

Z ogorčenjem smo zvedele za Vašo prepoved konference žena azijskih držav. V imenu žena Ljudske republike Slovenije odločno zahtevamo, da dovolite zasedanje konference.

Vsak človek ima pravico do življenja in svobode, zato odločno protestiramo in obsojamo preganjanja, ki jih izzvajajo organi Vaše policije nad brezpravnimi indijskimi ženami, ki se s svojim ljudstvom vred bore za najosnovnejše pravice človeka.

Pred IV. kongresom SKOJ-a in LMJ

Mladina v železarni Guštanj je doslej organizirala že 30 brigad

Mladina železarne Guštanj se je odzvala tekmovanju, ki ga je napovedal vsem aktivom kovinske industrije aktiv ISKRE Kranj ter si zadala naslednje obveznosti, ki jih je deloma že tudi izpolnila:

Po vseh šestih mladinskih aktivih bodo preštudirali statut in program KPJ do konca meseca septembra, ostali kongresni material pa do IV. kongresa SKOJ-a. Do IV. kongresa bodo pritegnili v naše vrste vso neorganizirano mladino ter postavili trdno organizacijsko strukturo v vseh ustanovljenih aktivih.

»Za predsednike bomo izvolili najboljše mladince, člane Partije,« pravi delegatka.

»Za znižanje proizvodnih stroškov bodo utrdili ustanovljeno tročlansko komisijo v sekretariatu s tem, da bomo v vseh skupinah postavili agilnega člana te komisije. Komisija bo v najožjem sodelovanju s sindikatom, upravo, mojstri in obratovodji.

Za izboljšanje kvalitete dela mladinskih brigad bodo ustanovili štiričlansko komisijo, ki bo vodila kontrolo in nudila pomoč mladinskim brigadam, istočasno pa ustanavljala nove brigade, katerih bo v kratkem že 38. Doslej so jih uspeli organizirati 30, 8 jih pa bodo sestavili v najkrajšem času. Komisija bo vodila točno evidenco nad delom brigad in ocenjevala za razdelitev nagrad in prehodnih zastavic.

Ustanovili bodo tudi mladinsko godbo z 10 člani, dvignili kulturno-prosvetno delo ter izvedli množični izlet na morje. — V vseh obratih bodo uvedli grafikone storilnosti za vsakega mladinca. Sekretariat bo v tem času polagal največ pozornosti na mladinske aktive valjarne in kladivarne, ki še šepajo.

Za list »Brigadir« bodo pridobili najmanj 30 naročnikov, v pevski zbor mladine pa vključili vsaj še 10 novih članov. Pripravili bodo kulturno-prosvetno prireditev.«

Vsi mladinski odborniki se redno udeležujejo partijskega študija. Študijske sestanke imajo v mehanični delavnici in čistilnici jeklene litine. Tudi tu študirajo program in statut Partije.

Od 10. sepembra so pridobili 52 novih članov v mladinsko organizacijo. Tudi kartotečne liste so spravili v red. V orodni delavnici, vajeniškem domu in v mehanični delavnici čistilnice je mladina 100% organizirana. Osnovanih je že šest mladinskih proizvodnih brigad.

Folklorna skupina iz Guštanja se pripravlja za mladinski festival v Beogradu. Za list »Brigadir« so že pridobili 30 članov.

Poleg teh obveznosti je mladina opravila v tem času še 855 prostovoljnih ur. Vsak mladinec bo opravil še najmanj 15 prostovoljnih ur. Uvedli bodo tudi grafikon teh del. F. M.

V Dravogradu so izvolili delegate za I. kongres ESJ

V nedeljo je bila v Dravogradu okrajna sindikalna konferenca, katere se je udeležila večina delegatov sindikalnih podružnic. Sklicana je bila v znamenju volitev delegatov za I. kongres ESJ. V referatu tov. Jurjeca Jožeta, predsednika okrajnega sindikalnega sveta, je bil zajet predvsem velik pomen kongresa.

Delegat iz Ostiškega vrha je poročal o tem, kako članstvo sistematično študira. Tudi strokovne tečaje, ki so bili, bodo nadaljevali.

Tudi na Muti študirajo in prirejajo strokovne tečaje.

Na elektrarni v Dravogradu je sindikalna podružnica sicer močna, toda tu tarifna komisija svoje naloge ni najbolje rešila. Isto se je pojavilo pri železničarskem sindikatu. Soglasno sta bila izbrana za delegata I. kongresa tov. Jurjec Jože in tov. Klopčič Anton.

Pred zaključkom konference so bile sprejete v glavnem obveznosti za zboljšanje discipline, za znižanje proizvodnih stroškov in za študij. Posamezne podružnice bodo sprejele v teh točkah še posebne obveznosti.

Ob slučajnostih so sprožili delegati važna vprašanja preskrbe ter obravnavali napake, ki se tu in tam še pojavljajo.

Konferenca je v glavnem pokazala, da je treba še več truda za politični dvig naših sindikatov.

F. M.

Iz naših lokalnih listov

Mreža našega krajevnega tiska se vedno bolj izpopolnjuje. Doslej izdajajo svoja glasila okrajni odbori OF Jesenice, Trbovlje, Celje, Ptuj, Nova Gorica, ter mestna odbora OF Ljubljana in Maribor.

Frontna glasila se kljub težavam razvijajo v močne organizatorje in agitatorje pri krajevni graditvi bodisi v političnem, gospodarskem ali kulturnem smislu.

Preko svojih okrajnih glasil Fronta v okrajnem merilu mobilizira ljudske sile, usmerja delovne množice v graditvi socializma ter jih prevzgaja v nove socialistične ljudi. S konkretnimi primeri dobrega dela dobrih organizatorjev in delavcev iz političnega sektorja kakor tudi najboljših ljudi pri izpolnjevanju planskih nalog v proizvodnji, dobrih zadružnikov in kmetov itd. daje zglede za čim hitrejše izpolnjevanje petletnega plana. S pravilno konstruktivno kritiko pa odpravlja napake in pomanjkljivosti, ki duše iniciativo množic za hitrejše in uspešnejše delo v graditvi socializma. Na ta način naš lokalni tisk ob trdni in neposredni zvezi z množicami uspešno utrjuje in krepi Fronto ter ostale množične organizacije, jih vzgaja v prožnem in hitrem izpolnjevanju nalog ter dviga in krepi pobudo množic za hitrejšo graditev socializma.

S študijem materiala V. kongresa KPJ se pripravljajo žene za svoj kongres

V Mariboru se po terenih sestajajo aktivi, sestavljeni z članic odborov in aktivistk AFŽ. Na sestankih razpravljajo o volitvah v forume AFŽ in delegatk za III. kongres.

Pred III. kongresom AFŽ stoji pred organizacijo predvsem naloga, iskati nove oblike dela v organizaciji AFŽ, s katerimi bomo pritegnili v organizacijo čim več žena. V ta namen so se razvili aktivi za šivanje igračk, prav tako za izdelovanje copat, za pomoč domovom igre in dela. Da bi pomagale pri preskrbi z zelenjavo so žene ustnovile tudi aktiv za vrtnarstvo v Lackovi zadrugi.

Za ideološki dvig žena je prirejen večerni seminar, ki ga povprečno obiskuje 50 žena. Tu študirajo material V. kongresa KPJ. Od vseh dosedanjih seminarjev je ta pokazal največje uspehe.

(»Mariborski vestnik«)

Iz polletnega plana okrajnega odbora OF v Ptuju

Veliki uspehi Fronte so jasen dokaz politične enotnosti našega ljudstva, visoke politične in nacionalne zavesti slehernega našega državljana, ki se zaveda, da le borba za plan in socializem ustvarja novo družbo. Uspehi ponovno poudarjajo neomajno zaupanje našega ljudstva v Partijo, katere pravilnost linije je potrdil V. kongres KPJ.

Plan je zajel predvsem bistvene in najvažnejše naloge Osvobodilne fronte: politično delo med množicami, neposredna aktivizacija množic za graditev socializma, vsestransko sodelovanje Fronte v političnem in upravnem aparatu.

Na področju vaških in krajevnih odborov OF bodo vpeljali sistematični študij, ki bo po sektorjih krajevnih ljudskih odborov. Študij bo vsakih 10 dni.

Okrajni odbor Osvobodilne fronte bo organiziral postopoma predavanja v obliki tečaja za tajnike in predsednike vaških in krajevnih odborov OF.

Krajevni oz. vaški OF odbori bodo vodili najširšo propagando za uvedbo bralnih krožkov, na katerih bodo proučevali in razpravljali o uvodnih člankih našega časopisja.

(»Naše delo«, Ptuj)

V Tobačni tovarni presegajo operativni plan za 20%

V tekmovanju za I. kongres ESJ je dosegla Tobačna tovarna že velike uspehe. V prvi dekadi septembra so presegli operativni plan po količini za 20%, po vrednosti pa za 16%. S tem so si še nadalje utrdili realne možnosti za izpolnitev letnega plana do 15. novembra. To so dosegli s tem, da so razbili mesečne operativne plane na posamezne dneve in po delovnih mestih.

Letni plan znižanja polne lastne cene so presegli za 132%.

(»Gradimo«, Ljubljana)

Emajlirnica bo izpolnila letni plan do 20. oktobra

Najboljši oddelek v tovarni emajlirane posode v Celju je bila emajlirnica, ki je presegla plan za 16% in si s tem priborila prehodni prapor, ki ga je imel doslej surovinski oddelek. Ob prevzemu prapora se je kolektiv emajlirnice obvezal, da bo izpolnil letni plan do 20. oktobra. Prehodno zastavico najbojše delavnice, ki jo je imela doslej pocinkovalnica, je sprejela nočna posada emajlirnice, ki je presegla normo v avgustu za 31.8%. Prehodna zastava najboljše skupine je bila podeljena skupini tovariša Poklška v vlačilnici, ki je presegla normo za 48%. Prehodni pokal je osvojila najboljša mladinska brigada Franceta Prešerna iz emajlirnice, ki je presegla normo za 37.44%. Najboljša brigada starejših je bila v avgustu brigada Aleksandra Rankovića iz radiatorskega oddelka, ki je presegla normo za 42%.

Tovariši, ki so sprejemali zastave, so ob prevzemu priznanj napovedovali medsebojna tekmovanja v čast II. kongresu KPS. Tako so se člani brigade starejših obvezali, da bodo presegali dnevno normo za 32%, dalje Mugerle dnevno normo za 50%, Ajnzidler za 45%, Nemec za 30% in Jančič Marija za 25%.

(»Celjski tednik«)

Desetmesečni tečaj za merjenje in knjigovodstvo

Dne 1. oktobra t. l. bo začelo ministrstvo za rudarstvo FLRJ v Beogradu desetmesečni tečaj za merjenje in knjigovodstvo.

V tečaj za merjenje bodo sprejeli 30 slušateljev, ki imajo predizobrazbo 4., 5., odnosno 6. razredov gimnazije. Slušatelji bodo prejemali v času tega tečaja mesečno štipendijo od 2000 do 3000 din.

V tem tečaju bodo predavali naslednje predmete: uvod v rudarstvo, rudarsko merjenje, geodezija, geodetske vaje, tehnično risanje, lepopisje, opisna geometrija itd. Po izpitu bodo slušatelji imenovani za nižje geometre.

V Kopru se je začela pred vojaškim sodiščem obravnava proti vohunski in teroristični skupini Drioli-Perentin

Koper, 28. sept.

Danes se je v Kopru začela pred vojaškim sodiščem obravnava proti vohunski in teroristični skupini Drioli-Perentin in soobtožencem iz Izole. Obtoženi Luigi Drioli, Salvatore Perentin, Livij Dandri, Domenico Disino, Oktavij Dudine, Atilij Parma in Marija Degrassi so od spomladi leta 1946 pa do aretacije kot organizatorji in člani ilegalne vohunske in teroristične organizacije Gruppo resistenza istriana ‚Domenico Lovinsato' — GRIDL v Izoli zbirali tajne vojaške podatke o številčnem stanju, oborožitvi, razmestitvi in gibanju enot Jugoslovanske armade. Te podatke so potem izročali imperialističnim agentom v Comitato liberazione nazionali del Istria-CLNI v Trstu. Po navodilih teh agentov in z njihovo pomočjo so nabavljali orožje in razstrelivo, zbirali podatke o vojaških funkcionarjih Jugoslov. armade, o predstavnikih ljudske oblasti in o članih množične organizacije SIAU, pripravljali nanje napade in organizirali diverzantske akcije. S svojo delavnostjo so obtoženci hoteli nasilno zrušiti obstoječo ljudsko oblast in odpraviti temelje demokratičnih, političnih, narodnih in socialnih pridobitev, ki jih je ljudstvo izvojevalo v krvavem osvobodilnem boju proti fašizmu.

Obtožnica obravnava v podrobnostih vohunsko in teroristično delovanje obtožencev kot skupine, kakor tudi kot posameznikov, ki so bili vsi v tesni zvezi z vodilnimi organi CLNI v Trstu. Od teh so sprejemali navodila za ilegalno delo. Vsi so prejemali orožje in razstrelivo za svoje teroristično in diverzantsko početje. Obtožnica z vso jasnostjo potrjuje, da obtoženci niso bili nič drugega kakor s CLNI povezana kriminalna vohunska in teroristična tolpa, ki ni hotela samo s klevetami kompromitirati predstavnikov ljudske oblasti in vojaške uprave Jugoslovanske armade na Svobodnem tržaškem ozemlju, ampak je sklepala o napadih in umorih funkcionarjev vojaške uprave JA na Svobodnem tržaškem ozemlju, o ubojih predstavnikov ljudske oblasti, članov množičnih organizacij, o diverzijah in sabotažah.

Pred koprskim sodiščem sedi tolpa, ki je z vsemi sredstvi težila za tem, da bi zrušila obstoječi red in uničila pridobitve težkega osvobodilnega boja proti fašizmu. Ni to nobena politična skupina, ki bi imela kakršno koli moralno osnovo, da bi se mogla tako imenovati, njeno delovanje, njene priprave in cilji so jo od vsega začetka in v vsem njenem razvoju ter delu označevali kot vohunsko in teroristično tolpo. Proces do kraja razgaljuje laži idejnih očetov in podpornikov te tolpe, ki sede v Trstu in se bratijo z njim enakovrednimi demokristjani, ki so hoteli prikazati to tolpo kot politično skupino, ki naj bi predstavljala del nekakšnega »narodno osvobodilnega gibanja« v Istri. Obtožnica z vso jasnostjo odkriva početje ilegalne organizacije CLNI.

Obtoženci v koprskem procesu niso samo podpirali ilegalno organizacijo CLNI in njene člane, ampak so bili tudi sami organizatorji in voditelji te vohunske in teroristične organizacije na področju jugoslovanske cone Svobodnega tržaškega ozemlja. Vsi so imeli ilegalna imena in so bili povezani po trojkah. Vsi so se udeleževali ilegalnih sestankov, zbirali poročila, se vadili v orožju in pripravljali diverzantske akcije.

Luigi Drioli je bil predsednik te ilegalne teroristične in vohunske organizacije v Izoli. Že jeseni 1946. je odobril njen statut, zbiral in pošiljal prof. Redente Romaniju, podpredsedniku Comitato liberazione nazionale del Istria v Trstu podatke vojaškega značaja in podatke o radijski oddajni postaji ATI (Agenzia triestina informazione) pri Belem križu, za katero je dobil nalog, naj jo uniči.

Obtoženi **Salvatore Perentin** je bil soustanovitelj teroristične organizacije Gruppo resistenza istriana »Domenico Lovinsato«, glavna zveza med njo in njenim vodstvom v Trstu. Tej organizaciji je dajal navodila in prostor za njene sestanke, zbiral v Izoli podatke vojaškega in političnega značaja ter jih pošiljal v Trst. Nadalje je organiziral prevoz orožja in sodeloval pri pripravah za uničenje omenjene radijske postaje.

Tretji obtoženec **Livio Dandri** je bil prav tako član organizacije GRIDL, podpisal je njen statut, povezal druge, prenašal navodila, dajal prostor za tajne sestanke, katerih se je tudi sam udeleževal. Zbiral je imena in podatke o funkcionarjih ljudske oblasti in članih množičnih organizacij, proti katerim so sklepali umore. V pristanišču v Izoli je pomagal razkladati iz Trsta poslano orožje in strelivo. Udeleževal se je vaj v uporabljanju avtomatskega orožja in sodeloval pri pripravah za uničenje radijske postaje pri Belem križu in pri akciji tudi sam sodeloval.

Obtoženec **Domenico Disino** se je kot član ilegalne teroristične organizacije udeleževal tajnih sestankov, prenašal navodila vodstva članom svoje trojke, zbiral tajne vojaške podatke in podatke o funkcionarjih, sodeloval pri sestavljanju seznama tistih, proti katerim so naklepali napade, vadil je člane svoje trojke v uporabljanju italijanskih brzostrelk, sodeloval pri diverzantski akciji proti radijski postaji itd.

Obtoženec **Otavij Dudine** je bil član GRIDL. Že od spomladi leta 1946. se je udeleževal njenih sestankov in podpisal statut. Sodeloval je pri zbiranju imen in podatkov o funkcionarjih ljudske oblasti in članih množičnih organizacij, katere bi bilo treba likvidirati, sodeloval pri pripravah za napad na radijsko postajo ATI pri Belem križu.

Obtoženca **Atilij Parma** in **Marija De Grassi** sta podpirala omenjeno ilegalno teroristično organizacijo.

Pred koprskim vojaškim sodiščem sedi skupina šovinistov, fašistov ter bivših SS-ovcev kot ponoven dokaz, da se bo izjalovil kakor doslej tudi v bodoče vsak poskus ogražati velike, v osvobodilni borbi pridobljene sadove ljudstva.

Gospodarska razstava v Mirnu

Med močnimi sredstvi za politično delo in prevzgojo ljudskih množic so razne razstave, na katerih lahko učinkovito z nazornimi slikami, diagrami in z grafikoni ali z razstavljenimi predmeti prikažemo življenje in delo pri nas, v drugih republikah ali v drugih državah ljudskih demokracij. Posamezne razstave lahko spremljajo razne politične in gospodarske akcije ali pokažejo na primer gospodarski razvoj kraja, ki bo gotovo zanimal vsakega vaščana in ga še bolj vključil v borbo za socialistično graditev naše domovine. Prav tako bo naš človek na razstavi najbolj jasno spoznaval narodno osvobodilno borbo, borbo za petletni plan, kulturni razvoj itd.

Zaradi tega so okrajni odbori OF v svoj polletni plan dela vnesli tudi organizacijo razstav, ki bodo zlasti na vasi odigrale pomembno vlogo v graditvi socializma.

Obmejna vas Miren šteje skupno z bližnjo vasico Orehovlje nekaj nad 1600 prebivalcev, večinoma obrtnikov. Le nekaj malega je kmetov. Od nekdaj je tam razvito usnjarstvo in čevljarstvo. Pod italijansko in angloameriško okupacijo, ki je hoteha uničiti njihovo obrt, je zavladala brezposelnost. Ljudje so si morali iskati zaslužka drugod.

Pred letom dni ob priključitvi k Jugoslaviji so vaščani med prvimi v goriškem okraju — že teden dni po priključitvi — izdelali petletni gospodarski načrt, katerega so sprejeli na zboru volivcev. V načrtu so predvidevali ustanovitev čevljarske in mizarske zadruge, obnovitev usnjarne in ustanovitev krojaške delavnice. Vse te naloge za okrepitev lokalnega gospodarstva so izpolnili in zaposlili vse nezaposlene delavce. V naglem razvoju so prešli že iz zadružnega v državni sektor, ki se lepo razvija.

Na razvalinah bivših fašističnih kasarn so našli mnogo materiala, da so ustanovili in opremili tovarno usnja, ki je že v obratu. Iz nove tovarne že prihajajo izdelki usnja, iz katerih izdeluje okrajno čevljarsko podjetje trpežne čevlje. Pri organizaciji obeh podjetij imata mnogo zaslug tov. Slič in Saksida. Prav tako uspešno deluje tudi okrajno invalidsko gospodarsko podjetje, mizarnica in avtokaroserija ter okrajna apnenica. V režiji krajevnega ljudskžega odbora so ustanovili krojaško delavnico in gostilno. Poleg tega gradijo vaščani s prostovoljnim delom sodoben kulturni dom, katerega zidovi se že visoko dvigajo iznad temeljev.

V nedeljo so vaščani v znamenju obletnice priključitve priredili veliko delovno slavje z otvoritvijo razstave svojih gospodarskih naporov v graditvi socializma. Te slovesnosti se je udeležil tudi Franc Bevk, član IO OF Slovenije ter predstavnik ljudske oblasti in množičnih organizacij iz okraja Gorica.

Po budnici zgodaj zjutraj so začeli prihajati v okrašeni Miren prebivalci iz bližnje in daljnje okolice, da si ogledajo razstavo in prisostvujejo odkritju spomenika, katerega so zavedni Mirenčani postavili s prostovoljnimi prispevki na raznih prireditvah in s prostovoljnim delom. Spomenik na podstavku prikazuje partizana v naravni velikosti. Na spominski plošči so vklesana imena padlih.

Po priložnostnih govorih je množica glasno obsojala klevetniško gonjo držav ljudske demokracije Madžarske, Romunije, Bolgarije in Češkoslovaške proti FLRJ, najbolj pa so se zgražali nad nasiljem češkoslovaških oblasti in policije nad jugoslovanskimi učenci v gospodarstvu.

V znak predanosti Partiji in Titu so s slavja poslali pozdravno resolucijo zvezni skupščini, ki pravkar zaseda, in maršalu Titu. V njih izražajo svoje zaupanje državnemu vodstvu ter obljubljajo, da bodo svoje napore v gospodarski krepitvi države in graditvi socializma še stopnjevali.

Slovesnost so zaključili z ‚Miklovo Zalo', ki jo je dala domača gledališka skupina.

J. P.

Čiščenje in razkuževanje semen v murskosoboškem okraju

V mursko-soboškem okraju bi morali po planu očistiti in razkužiti 13 vagonov odkupljenega semena pšenice in rži, medtem ko bi morali pri kmetih očistiti blizu 100 vagonov semen raznih žitaric. Čeprav je že setev v polnem teku, pa seme še ni v celoti očiščeno in razkuženo. Od odkupljenega semenskega žita je pšenice očiščene komaj polovico, razkužene pa le 3 vagone.

Odkupljeno semensko žito čistijo kmetijske zadruge v Tešanovcih in Predanovcih ter okrajna zveza kmetijskih zadrug v Murski Soboti. Prihodnje dni se bo začelo čiščenje žita še v Cankovi. V teh zadrugah sta čistila samo dva selektorja. Eden v Murski Soboti, drugi pa se seli iz zadruge v zadrugo.

Čiščenje semenskega žita kmetom so deloma prevzele kmetijske zadruge, ostalo žito pa čistijo kmetje sami na domačih trierjih, ki čistijo in sortirajo žito le po velikosti in obliki, ne pa po teži, kar kvarno vpliva na kvaliteto semena. Zaradi tega ni seme žitaric, ki ga kmetje čistijo na trierjih, visoko kvalitetno in tudi donos ni zadovoljiv. Dva selektorja, ki sta v celem okraju na razpolago, pa sta za take količine semena premalo. S pravilno organizacijo bi se dalo nekoliko pomagati s selektorjem »Ustroja«, ki so ga montirali v Radgoni, kjer je bilo prvotno določeno, da bo očiščenega 60.000 kg žita. Ko pa je bil selektor prepeljan in z velikimi stroški montiran, pa je bilo treba očistiti le 1500 kg.

Kmetijski odsek pri okrajnem ljudskem odboru je skupno z okrajno zvezo kmetijskih zadrug organiziral čiščenje žita kmetom pri kmetijskih zadrugah, in sicer na ta način, da bi vsaka kmetijska zadruga čistila žito bodisi s svojim čistilnikom, bodisi da bi ga za ta čas najela pri krajevnem ljudskem odboru ali pri kakem kmetovalcu. Semenarski referent pri kmetijski zadrugi bi vodil čiščenje žita ter obenem evidenco o tem, kdo je žito očistil in kdo ne. Večina zadrug pa tega ni izvedla, tako da so kmetje čistili žito sami. Danes nima niti krajevni ljudski odbor, niti kmetijska zadruga, niti okrajni ljudski odbor nobene evidence o tem, kdo je žito očistil in kdo ne. Edina kmetijska zadruga, ki je to delo res dobro izvedla, je zadruga v Prosenjakovcih. Ta zadruga je s potujočim čistilnikom obšla sedem vasi in vsem kmetom očistila žito. Pri ostalih zadrugah se pa upravni odbori za to niso zavzeli.

Pri razkuževanju semen se močno občuti pomanjkanje razkuževalnih sredstev. Okrajna zveza kmetijskih zadrug sicer trdi, da je razkuževalna sredstva pravočasno naročila, toda kmetijske zadruge jih niso prejele. Galice so imele zadruge dovolj, pa je tudi v začetku niso izdajale, češ da jo lahko izdajo samo na potrdila o prodanem vinu. To pa seveda v mursko-soboškem okraju kot nevinorodnem ne pride v poštev. Občutno je tudi pomanjkanje razkuževalnih bobnov. Okrajni ljudski odbor je skušal najti podjetje, ki bi te bobne izdelalo, pa ni bilo mogoče.

Zamenjava merkantilnega blaga za semensko žito je še v teku. Pšenica bo v celoti zamenjana, rž pa ne. Glavni vzrok za to je v tem, da niti kmetijske zadruge niti krajevni ljudski odbori kmetov niso znali prepričati o nujnosti take zamenjave. Krajevni ljudski odbori so samo razglasili kmetom, da se žito zamenjuje, niso pa kmetom prikazali važnosti te akcije za dvig hektarskega donosa. Ker je letos rž v Prekmurju izredno dobro obrodila, je tudi kmetje niso hoteli zamenjati. Kmetje v Prekmurju pa imajo tudi nekaj slabih izkušenj z zamenjavo iz prejšnjih let in so zaradi tega postali nezaupljivi. Pšenice kmetje v mursko-soboškem okraju na več straneh ne morejo zamenjati, ker je letošnji pridelek pšenice tako slab, da ga odkupna podjetja ne morejo sprejeti niti kot merkantilno blago. Okrajni ljudski odbor je zaprosil ministrstvo za kmetijstvo, da bi ti kmetje lahko zamenjali rž za semensko pšenico. Za vas Lipovci je ministrstvo to že odobrilo ter se zamenjava že vrši.

H. K.

V oktobru bomo odprli nad 70 delavskih restavracij

V začetku letošnjega oktobra bodo odprli v Sloveniji nad 70 delavsko-uslužbenskih restavracij. Večina podjetij bo imela do konca tega leta svoje delavsko-uslužbenske restavracije. Podjetja so v sodelovanju s sindikalnimi podružnicami pripravila vse, kar je potrebno za restavracije. Kolikor so se ponekod pojavile težave v zvezi s primernimi prostori, so dali ljudski odbori na razpolago gostinske prostore. Na večjih gradiščih bodo restavracije uredili v barakah, ki so jih zgradili v ta namen.

Vse delavsko-uslužbenske restavracije bodo oskrbovali ekonomati podjetij. Kolikor posamezna podjetja nimajo lastne ekonomije, ali pa te ekonomije niso sposobne zagotoviti redno preskrbo restavracije, bodo povezana z najbližjimi kmetijskimi zadrugami, ki jih bodo določili poverjeniki za trgovino in preskrbo pri okrajnih ljudskih odborih. Vse stroške za obnovo kakor tudi za nagrade osebja bodo nosila podjetja sama, medtem ko bodo abonenti krili samo režijske izdatke.

Začetek jesenske setve v Srbiji

V Ljudski republiki Srbiji se je pred dnevi začela jesenska setev. Hkrati so začele z delom tudi kmetijsko-strojne postaje, ki morajo v letošnji setvi izpolniti velike naloge. Sedaj zaključujejo sklepanje pogodb z državnimi kmetijskimi posestvi, zadrugami in zasebniki, prvenstveno malimi kmeti, ki nimajo svojih vpreg. V vsej državi so doslej sklenili pogodb za strojno obdelovanje za nad 90 % po planu določenih površin. Za globoko zimsko oranje so sklenili doslej pogodb za 94 % predvidenih površin.

Najlepše uspehe v sklepanju pogodb so dosegle kmetijsko-strojne postaje v Srbiji. Plan sklepanja pogodb so izpolnile s 102 %. Letošnji večji donos žita na njivah, ki so bile globoko preorane, je izpodbudil kmete, da so se mnogo bolj zanimali za ta agrotehnični ukrep. V Srbiji so plan sklepanja pogodb za globoko oranje izpolnili doslej z 90 %. Pogodbe pa še sklepajo naprej. Dosedanji uspehi kažejo, da bodo plan znatno prekoračili.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 28. septembra: Vreme v srednji in južni Evropi je pod vplivom visokega zračnega tlaka, ki ima danes glavno središče nad Ukrajino in sekundarno središče nad Alpami. Nad Atlantikom in severno Evropo se gibljejo še dalje globoke depresije z viharnimi vetrovi in močnimi padavinami. V severni Skandinaviji sneži.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo 29. septembra

Nobene bistvene izpremembe.

FIZKULTURA IN ŠPORT

Poredski je naš najboljši dirkač

Včeraj je bilo na stadionu Železničarja v Ljubljani končano tekmovanje kolesarjev za državno prvenstvo na dirkališču. Tekmovanja se je udeležilo nad 50 dirkačev iz vseh ljudskih republik Jugoslavije, razen iz Črne gore, ter moštvo Partizana. Dirke so bile izredno zanimive. Največ uspehov je na tekmovanju imel Milan Poredski, ki se je izkazal za najboljšega sprinterja v državi. Izmed Slovencev se je mladi Vidali tudi na dirkališčnem prvenstvu uspešno uveljavil. Zmagal je na 1000 m s sprintom na 200 m, pa tudi dirko z Bosekom na 4 km je izgubil po krivdi funkcionarja na tekmah, ki mu je pokazal že zadnji krog, ko je bilo treba prevoziti še enega. Končni rezultati v posameznih disciplinah so naslednji:

Zasledovalna vožnja članov na 4000 m: 1. Poredski (Partizan) 5:51,9, 2. Prosenik (Hrvatska) 6:06.1, 3. Zorič (Srbija), 4. Grajzer, 5. Sosič (Slovenija), 6. Ješič.

Zasledovalna vožnja mladincev na 4000 metrov: 1. Bosek (H), 2. Vidali (Sl), 3. Kastelic (Sl), 4. Kostič (Sr), 5. Bulatovič (Sr), 6. Benkovič (H).

Moštvena zasledovalna vožnja na 4000 metrov: 1. Hrvatska 5,38, 2. Partizan, 3. Slovenija, 4. Makedonija, 5. Srbija, 6. Bosna in Hercegovina.

1000 m s sprintom na 200 m (člani): 1. Poredski (P) 13.9 sek., 2. Prosenik (H), 3. Zrinjski (H), 4. Kozlica (P), 5. Zorič (Sr), 6. Uršič (Sl).

1000 m s sprintom na 200 m (mladinci): 1. Vidali (Sl) 15.2, 2. Benkovič (H), 3. Kostič (Sr), 4. Bulatovič (Sr), 5. Bosek (H), 6. Valetinčič (Sl).

1000 m s startom z mesta za rekord: 1. Poredski (P) 1:19 min., 2. Prosenik (H) 1:20.7, 3. Zorič (Sr), 4. Zrinjski (H), 5. Grajzer (P), 6. Tomšič (Sl).

Vztrajnostna vožnja na 60 krogov (30.600 m) za člane — vsak peti krog je bil cilj: 1. Poredski (P) 78 točk, 2. Zrinjski (H) 49, 3. Čelešnik (H) 36, 4. Strain (H) 34, 5. Rozman (P) 26, 6. Kozlica (P) 18 točk. Poredski je zmagal na vseh ciljih. Njegov čas je 48:43 minute. Vozil je s povprečno brzino 37 km na uro.

Izločevalna dirka za člane in mladince: Izmed 20 tekmovalcev jih je 14 odpadlo do zadnjega kroga, zmagovalna šestorica pa se je zvrstila na cilju takole: 1. Zrinjski (H), 2. Prosenik (H), 3. Štirn (Sl), 4. Bosek (H), 5. Vidali (Sl), 6. Kozlica (P).

V končnem plasmanu moštev je na prvem mestu Hrvatska s 148 točkami. Slede Partizan s 111, Slovenija s 63, Srbija z 38, Makedonija s 15 ter Bosna in Hercegovina s 3 točkami.

Po končanih dirkah so bili zmagovalcem razdeljeni pokali in plakete.

V goriškem okraju je že 6 telovadnih društev

V sredo 22. t. m. je bil v Solkanu ustanovni občni zbor novega telovadnega društva, ki je že šesto v goriškem okraju.

V dvorani prosvetnega doma se je zbralo okoli 100 članov, mladincev in pionirjev na izredni občni zbor FD Volga. Po poročilih sekretarja, ekonoma in nadzornega odbora je sledila razprava, nato pa so bile volitve novega odbora. Za predsednika je bil izvoljen Makarovič Franjo, za podpredsednika Perko Nikolaj in Trpin Severina, sekretar Simoniti Vlado, načelnik Černigoj Marijan, načelnica Škubin Ana. Po volitvah je občni zbor razpravljal o vprašanju novega doma, oziroma telovadnice, kajti društvo je brez telovadnih prostorov, kar zelo otežkoča delo. Sploh je vprašanje telovadnic po vsem Primorskem najbolj pereč problem. Ustanovljena je bila komisija, ki bo pregledala vse možnosti in skušala čimprej zadovoljivo rešiti to vprašanje.

Telovadno društvo Solkan je za Čepovanom, Renčami, Rihembergom, Anhovem in Gorico že šesto društvo v goriškem okraju. Okrajni odbor ima v načrtu ustanovitev še 8 telovadnih društev, tako da bo imel okraj 14 društev. Kljub veliki volji in veselju, katerega ima primorsko ljudstvo do fizkulture, pa so ti kraji v pogledu strokovnih kadrov in še posebno telovadnega orodja in telovadnic na najslabšem v Sloveniji. Tako ima n. pr. ves goriški okraj samo 2 blazini in 2 telovadnici, ki sta razmeroma dobro opremljeni. Zato je nujna potreba, da vsi merodajni forumi, tako lokalni, kakor centralni, posvetijo največjo pozornost reševanju zgoraj omenjenih težkoč, zlasti v teh krajih, ki so največ trpeli pod okupatorjem in kjer so še danes vidne posledice tega trpljenja.

Uspešen nastop kočevskih športnikov

Dne 24. t. m. je bil v Kočevju ustanovni občni zbor športnega in telovadnega društva. V otvoritvenem nagovoru je tov. Vesel Tone pozdravil delegata Fizkulturne zveze Slovenije. Iz poročil odbornikov je bilo razvidno, da prejšnja uprava društva že delj časa ni več obstojala zaradi službeno premeščenih članov. Posledica tega je bil popoln zastoj društva. Šele na pobudo nekaterih marljivih sodelavcev je uspelo sklicati ustanovno skupščino novega športnega in telovadnega društva.

Za predsednika športnega društva je bil izvoljen tov. Kosi Bogo, za sekretarja pa tov. Jenko Karel. Društvo ima naslednje sekcije: nogometno, odbojkaško, namizno teniško, atletsko in smučarsko. Hkrati je bilo ustanovljeno telovadno društvo Kočevje. Za predsednika je bil izvoljen inž. Greif, za sekretarja pa Hočevar Cvetana.

Dvoboj z Elektro

Sindikalno športno društvo »Bračič« je imelo lep športni dvoboj. To pot so se srečali z »Elektro« iz Ljubljane. Dvoboj je potekel v prijateljskih odnosih in je bil za Kočevje velikega propagandnega pomena. Na sporedu so bile naslednje panoge: namizni tenis, odbojka, šah, streljanje, nogomet in nekaj atletskih disciplin.

V namiznem tenisu je zmagal »Bračič« z rezultatom 5:2. Omeniti je treba sijajno igro Vovka, ki je gladko porazil vse svoje nasprotnike. Podrobni rezultati: Oražem Sava : Havliček 2:1, Vovk : Tome 2:0, Oražem Dušan : Hribar 0:2, Oražem Sava : Tome 1:2, Vovk : Havliček 2:0, Oražem Dušan : Havliček 2:0, Vovk : Hribar 2:0.

V odbojki je zmagala »Elektra« z rezultatom 3:1. Igra je bila živahna in borbena. Domače igralce so gostje prekašali z boljšim plasiranjem žog na prazna mesta. Posebno sta se izkazala gosta Makovec in Koleša.

V šahu se je vodila borba na sedmih deskah in je bil rezultat neodločen 3 in pol : 3 in pol. Posamezni rezultati: Kosi (El) : Sivec 1:0, Mihorko (El) : Perko 0:1, Šorn (El) : Korper 0:1, Zagradnik (El) : Štajner 1:0, Nečemer (El) : Klarič 0:1, Rotar (El) : Štolfa 1:0, Švajger (El) : ing. Burnik remi.

V streljanju z malokalibersko puško je zmagala »Elektra« s 378:306 krogi. Za Elektro sta tekmovala državni reprezentant Mihorko in slovenska prvakinja Ratajeva. Prijetno je iznenadil domači strelec Bižal, ki je imel v streljanju leže najboljši rezultat. Rezultati posameznikov (po 5 strelov iz vsakega položaja): 1. Mihorko 117, 2. Sekač 89, 3. Rataj 84, (vsi El), 4. Bižal 82 5. Struna 75, 6. Magušar 62 (vsi Koč.).

V nogometni tekmi je moštvo Bračiča zasluženo zmagalo nad gosti s 3:1 (2:1).

Od atletskih rezultatov je treba omeniti met kopja Bižala 40,55 m. Ostali rezultati so bili naslednji: skok v višino: 1. Smola 148 cm; skok v daljino: 1. Bižal Milan 5.12 m; skok s palico: 1. Vesel 2.40 cm; met kladiva: 1. Oražem 23,52 m; met diska: 1. Volčič (El) 28,59 m; met krogle: 1. Žagar (El) 10.24 m.

Tekmovanje za fizkulturni znak

Republiški center za fizkulturni znak poziva vsa telovadna in športna društva šolske aktive in sindikalne športne skupine na območju mesta Ljubljane, da v času od 1. do 15. oktobra izvedejo tekmovanje za fizkulturni znak I. in II. stopnje (mladinski in bronasti). **Tekmovanje za srebrno in zlato fizkulturno značko bo za vse tekmovalce na telovadišču v Tivoliju.** Sodelujejo lahko tudi tekmovalci I. in II. stopnje, ki iz opravičljivih razlogov niso polagali norm v svoji organizaciji. — Tekmovanje bo dnevno na telovadišču v Tivoliju v času od 13. do 18. ure.

Tekmovanje v vajah na orodju, akrobatiki, redovnih in prostih vajah bo v telovadnici v Narodnem domu.

Koča pod Storžičem in Dom na Kofcah sta odslej odprta samo v soboto zvečer in ob nedeljah. Koča pod Kladvom bo oskrbovana pozimi samo ob nedeljah. Koča na Konjščici je zaprta, stalno pa bo oskrbovano zavetišče v Gozdu.

Po četrtem kolu nogometnega prvenstva Madžarske je na čelu tabele »Ferencz Varosz« pred »MTK«. Lanskoletni prvak Csepel je šele na zadnjem mestu.

Teniški dvoboj med reprezentancama Madžarske in Avstrije se je končal z zmago Madžarske z rezultatom 4:1.

ŠAH

Moštveno prvenstvo Jugoslavije

V III. kolu tekmovanja za moštveno prvenstvo Jugoslavije v šahu so bili izidi posameznih srečanj naslednji:

Krim : Mladost (Zagreb) 5 in pol : 2 in pol;

inž. Vidmar je premagal Rabarja, Puc Kindija, prof. Gabrovšek Tagirova, Slokan pa Laburo. Remizirali so Preinfalk — Jerman, Sikošek—Bajer in Levačič—Damjanovič. Milnar je izgubil partijo s Timetom.

Dinamo (Zagreb) : Sarajevo 6:2,

Metalac : Dinamo (Pančevo) 4 in pol : 3 in pol,

Crvena zvezda : Vardar 6:2,

Partizan : Sloga 4 in pol : 3 in pol.

Stanje po III. kolu je naslednje: Partizan 18 točk, Crvena zvezda 16 (2), Krim 15 in pol (2), Mladost 13 in pol, Dinamo 12 in pol, Sloga 12 itd.

Lep uspeh Ljubljančanov na turnirju PTT uslužbencev

Danes so igrali zadnje kolo šahovskega prvenstva poštno telegrafskih in telefonskih uslužbencev. Izidi so bili naslednji: Lihteneker : Krepek 0:1, Šušnik : Omorac 1:0, Gajevič : Simič 1:0, Sreev : Štuk 0:1, Erker : Kojič 1:0, Eržen : Višner 0:1, Čižmesinkin : Cvek 1:0, Germek : Dolič 1:0.

Končno stanje je naslednje: 1. Germek (Ljubljana) 14 točk, 2. Šušnik (Ljubljana) 13, 3. Erker (Ljubljana) 12 in pol, 4. Gajevič (Beograd) 12, 5. Cvek (Zagreb) 9 in pol, 6. in 7. Eržen in Višner (Ljubljana) 8, 8. Čižmesinkin (Zagreb) 7 in pol, 9 in 10. Krepek (Maribor) in Dolič (Sarajevo) 6 in pol, 11. in 12. Simič (Beograd) in Omorac (Vršač) 5 in pol, 13. Kojič (Beograd) 4 in pol, 14. Štuk (Split) 3, 15. Lihteneker (Beograd) 2 in pol, 16. Sreev (Skoplje) in in pol.

Udeleženci turnirja so popoldne igrali brzoturnir, kjer sta prvi dve mesti zasedla Germek in Šušnik s 14 in pol točke, tretje mesto pa Gajevič s 13 točkami. Na poslovilni večerji so bile razdeljene nagrade in spominska darila, ki so jih prejeli vsi udeleženci turnirja.

Preskrba

MORSKE RIBE

Danes bodo v mestni ribarnici na Pogačarjevem trgu in v vseh običajnih ribjih poslovalnicah naprodaj sveže morske ribe po 21.50 din kilogram.

Pred festivalom Ljudske mladine Slovenije v Ljubljani

Kako se pripravlja mladina na festival

Takrat, ko še ni bilo v Guštanju tovarn, ko se je v gradu na Ravnah sprehajal grof Thurn, ko je valptov bič žvižgal nad hrbti ubogih tlačanov, je v teh bornih hišicah, ki se stiskajo pod gradom, gospodarila beda. Redko je zasijal žarek sreče v te tihe domove — in še takrat le za hip, potem pa je teklo življenje v starih kolesnicah.

Ponavadi je vzkipelo veselje med tlačani takrat, ko je bila v vasi kakšna »ohcet«. Korošci so znali pripraviti svoje »ohceti« Vsa vas je sodelovala. Oblečeni v pestre, koroške narodne noše so rajali tudi po več dni. Ob takih prilikah se je razvil pod lipo, sredi vasi, »lisičji rej«, »ziljski rej«, »visoči rej« — in kadar so bili mladci in dečve še posebno razgreti, tedaj je godec udaril »kotuljsko polko«.

Grofa Thurna že davno ni več, tudi njegovih valptov ne — le koroško ljudstvo je še ostalo. Tudi hiše so ostale, le da so iz malih prerasle v velike; sredi vasi, kjer je stala nekoč lipa, pa stoji danes velika železarna. Med ljudstvom so ostali tudi »reji« in »kotuljska polka«. Še danes plešejo te plese na »ohcetih«, čeprav niso ti »ohceti« takšni, kot so bili nekoč.

Tam, kjer je stal grad grofa Thurna, je sedaj gimnazija — prva gimnazija v Slovenski Koroški. Poleg pa stoji dijaški dom koroških dijakov, h katerim sem prišel na obisk.

Že oddaleč me je pozdravil z gradu glas harmonike, poskočna in vesela melodija se je razlegala vse do železarne in se mešala z brnenjem strojev.

Gotovo proslavljajo pričetek pouka na gimnaziji, saj drugače ne bi plesali sredi popoldneva?

Le kakšen je ta ples, ko pa se prepletajo drug okoli drugega? Takega še svoj živ dan nisem videl!

»Lisičje rej se imenuje — je pa to koroški narodni ples, ki ga pogosto plešejo na ohcetih še danes v okolici Guštanja in Podjune!« mi pove tajnica gimnazije, tovarišica Cvetka.

»Pripravljamo se na festival Ljudske mladine Slovenije, ki se bo vršil od 30. septembra pa do 3. oktobra v Ljubljani. Treba se je dobro pripraviti, kajti nastopale bodo tudi druge skupine, ki so bile najboljše ocenjene na okrajnih festivalih in če ti povem, da bodo od teh potem le najboljše šle na festival v Beograd, tedaj boš razumel, zakaj tako marljivo vadimo!« mi je z druge strani pripovedovala Lsojnikova aMrija, ki bo vodila skupino na festival.

»Potem pa moram zvedeti kaj več o festivalu!« sem dejal, ko sem se poslavljal od skorajšnjih prvih koroških maturantov.

Če greste na guštanjsko postajo, morate mimo Titovega doma. Takrat, ko sem šel mimo njega, je ne vadila češko in kotuljsko polko. Čurman Alojz je strugar, ki je zaposlen po ves dar v železarni. Es Anton je električar, Plazovnik Ivan mizarski pomočnik, Hecl Ana šivilja, Ivartnik Cilka pa trgovska pomočnica. Plazovnik Albina je pomožna delavka v železarni, Potočnik Anton strojni tehnik — na kratko, 15 nastopajočih ima 10 različnih poklicsv. Študirajo pod vodstvom Hedvike Jamšek. Prej so plesali »kazačok«, s katerim so nastopali po številnih gradiliščih zadružnih domov, v guštanjski železarni, na okrajnem festivalu in — nastopali so tudi v Ljubljani na II. reviji kulturno umetniških društev Slovenije. Takrat so prejeli v znak priznanja za dobro izvedbo diplomo Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije.

Vsi so zaposleni ves dan, ko pa se zvečer zbero, da bi vadili, so utrujeni in včasih jim nikakor ne gre tako, kot bi hotela tovarišica Hedvika. Toda ona jih pozna, saj dela in živi z njimi. Z dobro voljo jih pripravi, da tudi vse težkoče premagajo.

Kulturno umetniško društvo »Mladi rudar« iz Trbovelj ima prav take probleme. Njihovi člani, mladinci in mladinke, so zaposleni po vseh koncih Trbovelj, največ pa jih je v rudniku. Toda kljub vsemu bo to društvo nastopilo na festivalu s svojim pevskim zborom, dramatsko skupino, harmonikaškim zborom in še celo s solo točkami.

Na festivalu bo nastopilo 15 pevskih zborov iz vseh delov Slovenije. Pevski zbori iz I. gimnazije v Celju, »Mladi rudar« iz Trbovelj, »Krka« iz Grosuplja, gimnazije v Ptuju, državnega učiteljišča v Mariboru, gimnazije v Kamniku, oba pevska zbora — mešani in moški — kmečke mladine iz Vrtojbe, Prvačine in Idrije bodo imeli resnega tekmeca za prva mesta v obeh pevskih zborih iz Ljubljane »Kajuhu« ter Jožetu Moškriču«.

Resno tekmovanje bo tudi med vsemi folklornimi skupinami, 25 po številu, ki so se prijavile za festival. Folklorne skupine iz Adlešičev v Beli Krajini, Beltincev v Prekmurju, Guštanju itd. bodo nastopali z izvirnimi narodnimi koli in plesi.

Izmed dramatskih skupin pričakujemo mnogo od draamtske skupine kulturno-umetniškega društva »Kajuh«, ki bo nastopila z Žižkovo igro »Vsemu navkljub«. Sodeluje pa še 11 skupin in to: mladinsko gledališče z Jesenic, Slov. Javornika, Trbovelj, Ptuja, Sv. Trojice v Slov. goricah, Jurija ob Pesnici, Šmarja, Ilirske Bistrice, Gorišnice, Mozirja in Ljutomerja. Največ jih bo nastopilo z igro »Uroki« Marije Fele, podajali pa bodo še igre: »Mostovi«, »Matiček se ženi«, »Mladost očetov«, »Pariška komuna«, »Tugomer« in »Gadje na Kremenovini. Od harmonikaških zborov je najmočnejši »Kajuhov«, vendar pa tudi ostalih štirih ne smemo podcenjevati. Poleg harmonikarjev pa nastopajo tudi 3 mladinske godbe: iz Trbovelj, Kočevja in Idrije.

Tudi pionirji bodo nastopali na festivalu. Ne sicer v okviru tekmovanja, dali pa bodo svoj program izven tekmovanja.

Mala pionirka Novak Fanika iz Topolšćice se vneto pripravlja na nastop. Zaplesala bo sama »kazačok«. Tudi pionirji iz Št. Jerneja na Dolenjskem bodo prišli v Ljubljano in bodo zaigrali simbolično igrico »Delu čast«. Harmonikarski zbor pionirjev bo pokazal, kakšne je igral lani na mladinski progi, ko so šli gostovat.

Tako bo festival Ljudske mladine Slovenije pokazal kulturno prosvetno delo med našo mladino. Da pa bo slika popolna, bo v dneh festivala odprta v Jakopičevem paviljonu mladinska razstava, ki bo pokazala dela mladih umetnikov in samoukov, kulturno prosvetno življenje med mladino in končno tudi mladinski tisk in literaturo med osvobodilno borbo, kakor tudi po osvoboditvi vse do danes.

Natančen program prireditev v dneh festivala bo pravočasno objavljen v vseh dnevnih časopisih in po radiu.

B. L.

Dnevne VESTI

KOLEDAR

Sreda, 29. septembra: Mihael, Stojan.
Četrtek, 30. septembra: Jelka, Hieronim.

SPOMINSKI DNEVI

29. IX. 1938. — Konferenca v Monakovem.

29. IX. 1944. — VI. in IX. brigada izvršili več sabotažnih akcij ter porušili več mostov na Paki in Mislinji.

DEŽURNA LEKARNA

Centralna lekarna, Tromostje, Marijin trg 5.

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI IN MARIBORU

Drama v Ljubljani

Četrtek, 30. sept. ob 20: Moliere: Tartuffe. Izven. (Predstava v Operi)

Opera v Ljubljani

Sreda, 29. sept. ob 20: Čajkovski: Evgenij Onjegin. Izven.

V »Evgeniju Onjeginu« danes poje prvikrat vlogo Tatjane Vilma Bukovčeva. Ostale glavne vloge: Olga — B. Stritarjeva, Larina — Š. Poličeva, Filipjevna — M. Kogejeva, Evgenij Onjegin — S Smerkolj, Lenski — M. Brajnik, Knez Gremin — F. Lupša. Dirigent. B. Leskovic, k g.

*

Planinsko društvo Ljubljana razpisuje mesto upravitelja planinskega doma na Komni. Reflektanti — planinci s potrebno strokovno izobrazbo naj pošljejo ponudbe na Planinsko društvo Ljubljana, Masarykova 14. 1875-n

Planinsko društvo Kranj vabi svoje članstvo na članski sestanek, ki bo v četrtek, dne 30. septembra, ob 18.30 v Drž. tekstilnem tehnikumu. 1872-n

Uprava Ljudskega magazina Ljubljana-okolica obvešča koristnike, da bodo njena skladišča na Vrhniki, Litiji in v Ljubljani dne 1. in 2. oktobra 1948 zaradi inventure zaprta. — Uprava. 1873-n

Uradne objave

URADNI LIST LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

ima v 42. številki V. letnika z dne 28. septembra 1948 naslednjo vsebino:

221. Uredba o izplačilu obveznic 5% posojila svobode.
222. Odredba o spremembah odredbe o pooblastitvi ljudskih odborov, da sami odrejajo odstotek režijskih stroškov in stopnje dobička za državna gostinska podjetja lokalnega pomena.
223. Odločba o stopnji dobička drž. gostinskih podjetij republiškega pomena.
224. Odredba o določitvi začetka obveznega odkupa koruze.
225. Odločba o spremembi odločbe o razdelitvi odprtih voda na ribarske enote.

Nekaj novosti Narodne in univerzitetne knjižnice

Andreev V. M.: Osnovy tehnologii litejnyh form (pesčanyh). Leningrad 1947. (cir.) (80574)

Blažko S. N.: Kurs obščej astronomii. Moskva 1947. (cir.) (85939)

Chmela L.: Hospodárská okupace Československa, její methody a důsledky. Praha 1946. (86179)

Clements G. R. & L. T. Wilson: Manual of Mathematics and Mechanics. New York 1937. (80726)

Černušák G.: Přehledný dějepis hudby. I. Do polovice XVIII. století. Brno 1946. (86167)

Dallemagne M. q.: La nature chimique de la substance minérale osseuse. Liége (1943). (80528)

Delaunay R. A.: La Penicilline. 2. éd. Paris (1945). (86469)

Dobrovol'skij G. V.: Analiz nelinejnyh mnogopoljusnikov. Moskva 1947. (cir.) (85460)

Garaj J. K.: Slováci a Češi. Pokus o definici národa. Praha 1946. (86177)

Gromaševskij L. V. & G. M. Vajndrah: Častnaja epidemiologija. Moskva 1947. (cir.) (II 84191)

Hajkin S. E.: Mehanika. Izd. 2-e. Moskva 1947. (85954-1)

Heffner H. C., S. Selden & H. D. Sellman: Modern Theatre Practice. New York 1946. (86441)

Klenov A. V.: Bibliotečnaja tehnika. Izd. 4-e. Moskva 1947. (cir.) (80718)

Kohlrausch K. W. F.: Ausgewählte Kapitel aus der Physik. I.—III. Teil. Wien 1947—1948. (86713)

Kubiček A.: Pražske paláce. (Praha) 1946. (86175)

Láng P. H.: Music in Western Civilization. New York 1941. (80739)

Mc Spadden J. W.: Operas and Musical Comedies. New York (1946). (86430)

Martineau H.: L' oeuvre de Stendhal. Histoire de ses livres et de sa pensée. Paris 1945. (86103)

Norden A.: Lehren deutscher Geschichte. Zur politischen Rolle des Finanzkapitals und der Junker. Berlin (1947). (86282)

Očadlík M. Svět orchestru. 2. díl. České orchestrální skladby. Praha 1946. (86149)

Ogloblin D. N.: Markšejderskie raboty pri vstrečnyh zabojah. Sverdlovsk 1947. (cir.) (85938)

Ognev S. I.: Zoologija. Učebnik dlja učitel'skih institutov. Moskva 1946. (cir.) (II 84249)

Panov D. Ju.: Sčëtnaja linejka. Izd. 5-e. Moskva 1946. (cir.) (85464)

Plotkin, I. B. & V. P. Puzanova: Tehnologičeskie pripuski i razmery. Moskva 1947. (cir.) (80565)

Rajkov B. E.: Očerki po istorii geliocentričeskogo mirovozzrenija v Rossii. 2-e izd. Moskva 1947. (cir.) (86186)

Sachs C.: The History of Musical Instruments. New York (1940). (80754)

Sitemy podzemnoj razrabotki mestoroždenij cvetnyh metallov i zolota. Pod obščej redakciej P. M. Ipatova. Moskva 1947. (cir.) (85959)

Skatkin M. N.: Vneklassnaja rabota po estestvoznaniju v načal'noj škole. Moskva 1947. (cir.) (85461)

Suslov S. P.: Fizičeskaja geografija SSSR. Zapadnaja Sibir'. Vostočnaja Sibir'. Dal'nij Vostok, Srednaja Azija. Leningrad 1947. (cir.) (II 84121)

Ulbricht W.: Die Legende vom »deustchen Sozializmus«. (2. Aufl.) Berlin 1946. (86281)

Dva zdravniška kongresa

V Beogradu bo od 6. do 10. oktobra t. l. kongres zdravnikov FLRJ. V Skoplju pa bo pred tem kongresom v dneh od 2. do 4. oktobra II. kongres zdravnikov-strokovnjakov za tuberkulozo.

Ker sta oba kongresa zelo važna za zdravstveno službo v naši državi, je nujno potrebno, da se prvega kakor drugega udeleži čim več zdravnikov tudi iz Slovenije. Posebno pa je važna udeležba na kongresu zdravnikov FLRJ v Beogradu.

Zdravniki, ki se želijo udeležiti katerega izmed kongresov, naj to pravočasno javijo ministrstvu za ljudsko zdravstvo LRS, da jim to odobri potreben dopust.

Ministrstvo za ljudsko zdravstvo LRS

Šolstvo

Državni učni zavod »Gospodarski tečaji« v Ljubljani. Prijave za stenodaktilografski tečaj sprejema uprava od 1. do 5. oktobra dopoldne od 8. do 11. ure. — Sprejemni pogoji: dovršena nižja srednja šola ali 7. oziroma 8. razredov osnovne šole, starost 16 let vsaj do konca decembra in uspešno dovršeni sprejemni izpit iz slovenščine. — Nadrobna navodila na oglasni deski zavoda na Domobranski cesti 15. — Vodstvo sprejema tudi prijave za specialni dnevni ali večerni tečaj stenografije. — Ravnateljstvo. 1874-n

Kinematografi

LJUBLJANA, UNION: sovjetski film: »Kutuzov«, tednik. — MOSKVA: sovjetski film: »Ališer Navoi«, tednik. — SLOGA: sovjetski film: »Pomlad«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15 — LETNI, TIVOLI: sovj. film »Tahir in Zuhra«, tednik. Predstava ob 20.30. — KODELJEVO: sovj. film: »Sila«, tednik. Predstava ob 20.

MARIBOR, ESPLANADE: sovjetski film: »Vaška učiteljica«, tednik. — GRAJSKI: estonski film: »Življenje v Citadeli«, tednik. Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30. — LETNI: sovjetski film: »Starinska veseloigra«, tednik.

CELJE, METROPOL: sovjetski film: »Gajči«, tednik. — DOM: češki film: »Učimo se za šolo«, tednik.

KRANJ, MESTNI: sovjetski film: »Moja ljubezen«, tednik.

KAMNIK: francoski film: »Matična luka«, tednik.

PTUJ: sovjetski poljudno znanstveni barvni film: »Skrivnosti narave«, tednik.

Radio Ljubljana Maribor in Sl. Primorje

SPORED ZA SREDO

5.30 Vedre melodije. 5.40 Napoved časa in poročila. 5.50 Jutranja telovadba. 6 Operetna glasba. 6.30 Ples in balet. 7 Radijski koledar, poročila in objave. 7.10 Vedra narodna glasba 11.15 Šolska ura za osnovne šole (Spoznavanje inštrumentov). 12.30 Napoved časa in poročila. 12.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave. 13 Pester opoldanski spored. 13.40 Koncert čelista Dušana Vojnovića, pri klavirju L. M. Škerjanc. 14 Nekaj orkestralne glasbe. 14.30 Napoved časa, poročila in objava večernega sporeda. 14.45 Slovenske in srbske pesmi poje vokalni kvintet CDJA. 15 Šolska ura za osnovne šole (Spoznavanje inštrumentov). 18.30 Igrajo godbe na pihala. 19 Radijski dnevnik. 19.10 Čajkovskega samospevi. 19.30 Napoved časa in poročila. 19.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave. 20 Prenos koncerta iz filharmonične dvorane. 22 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd. 22.30 Igrajo ruski narodni orkestri. 22.50 Križem po svetu v plesu. 23.10 Podoknice in zazibalke. 23.30 Zaključek oddaje.

Knjigarna in antikvariat „Cankarjeve založbe“

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16,

kupuje in prodaja

antikvarne, znanstvene in leposlovne knjige v vseh jezikih.

»DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE« V LJUBLJANI

obvešča vse svoje poslovne zveze, da bodo od dne 1. do 2. oktobra 1948

zaradi četrtletne inventure zaprte vse njene poslovalnice v Ljubljani,

in to:

centralna na MESTNEM TRGU 26, poslovalnica 2, Kongresni trg 19 in poslovalnica 3, Prešernova ulica št. 3, ter vse njene podružnice in izpostave izven Ljubljane.

Trgovsko podjetje »Sadje - Zelenjava«

opozarja vse sindikalne podružnice, industrijske magacine in domove — da najkasneje do dne 3. oktobra 1948 prijavijo potrebe po

zimskih jabolkih

V prijavi mora biti razvidno število članov oziroma abonentov in potrjeno od uprave podjetja in sindikalne podružnice.

Interesenti naj si oskrbe potreben kredit, po možnosti embalažo ter preskrbe glede prevoza iz postaje.

Zahtevi po sortimentu bo podjetje ugodilo v okviru možnosti. — Opozarjamo, da se prijave po navedenem roku ne bodo upoštevale.

Uprava »Sadje-Zelenjava«

NAROČNIKE,

ki prejemajo naš list po pošti, opozarjamo na položnice, priložene včerajšnjemu listu. — Obenem pripominjamo, naj odslej nakazujejo naročnino 15 dni pred potekom zadnjega plačila, zlasti, če želijo prejemati dnevnik nepretrgoma. UPRAVA.

Mali oglasi

Oglasni oddelek
telefon štev. 38-32
vodja oddelka tel. štev. 38-33

ZASLUŽEK

FRIZERSKO POMOČNICO za nekaj ur dnevno, išče za takoj Pliverič Mate, brivec — Frančiškanska ulica št. 3. Ljubljana. 28902-4

DELAVCA ali upokojenca za nekaj ur dnevno sprejmem. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 28956-4

IŠČEM učitelja nemščine. — Ponudbe pod šifro »Učitelj« na ogl. odd. Slov. poroč. 28988-4

KAKRŠNOKOLI DELO na domu — iščem. Imam pisalni stroj. Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod »Student ekonomije«. 29015-4

KROJAŠKEGA POMOČNIKA za nekaj ur dnevno sprejme takoj: Jože Jezernik, krojač, Domžale, Ljubljanska št. 20. 29025-4

SOBO oddam proti pomoči v gospodinjstvu. — Prednosti imajo bivše usmiljenke ali upokojenke, ki imajo dopoldne čas. — Cesta na Rožnik štev. 43. 29070-4

AKADEMIČARKA poučuje klavir — tudi začetnike. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 29032-4

KNJIGOVODJA išče za popoldanske ure primerno zaposlitev. — Vključno tudi blagajniško poslovanje. — Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod: Knjigovodja. 29026-4

NEMŠČINO, temeljit pouk in konverzacijo, nudi izobražena žena. Vprašati med 10. in 12. ter od 16. do 19. Novi trg štev. 1-I, desno, Lavrenčič. 29052-4

BRIVSKO POMOČNICO(-KA) za nekaj ur dnevno oziroma po dogovoru sprejme Fugina, Mestni trg številka 18. 29067-4

KROJENJE vse ženske garderobe poučujem posamezno učenko. — Uspeh zajamčen. Začetek 11. oktobra. Rus Pepca, Jadranska 22 (tramvaj št. 4, do Stan in doma). 29086-4

POSTREŽNICO za dopoldne sprejmem. — Zupančič, Cankarjeva cesta štev. 4. 29088-4

POSTREŽNICO za nekaj ur dnevno iščem. Plača dobra. Naslov v oglasnem oddelku. 28688-4

PRODAM

DINAMO Siemens Halske, 10.5 amp., 220 voltov, 2.5 ks 900 u. m. prodam. Ponudbe pod Siemens na oglasni oddelek. 28759-5

JEDILNICO: orehov furnir — miza; kredenca in 6 tapeciranih stolov, prodam. Radovljica, Kajuhova 8. 28954-5

RADIJSKI APARAT 5-cevni baterijski, zelo dobro ohranjen, samo brez baterije, prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 28984-5

OTROŠKO POSTELJICO, na gumijastih kolesih, belo pleskano, prodam. Ogled Škrabčeva 9, visoko pritličje, Ljubljana. 28978-5

NEKAJ ZOBOZDRAVNIŠKEGA MATERIALA in otroško košaro prodam. Naslov v ogl. odd. 28991-5

RADIO prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 29007-5

JEDILNI, čajni in kavni servis za 6 oseb, nekaj pohištva, razne nastavke, bele čevlje št. 37 in sive št. 38, prodam. Naslov v ogl. odd. 28989-5

RADIJSKI APARAT, 6-cevni, 4 valovne dolžine, z gramofonom v moderni omari in z rezervnimi žarnicami — naprodaj. — Zaloška cesta štev. 51-I. 28909-5

NOVO ROČNO URO, švičarsko, moderno, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 28977-5

KROMATIČNO HARMONIKO — petvrstno, z registri in zlato moško uro prodam. Ogled od 15. do 17. pop. — Janežič Ivanka — Sv. Petra nasip štev. 71. 29012-5

PRAŠIČKE, 6 tednov stare, prodam. Granda Jože, Jarše štev. 1. — Ljubljana X. 29009-5

ŽENSKO KOLO »Rival« novo, prodam. Česen Lojze, Tyrševa 69-a/III, desno. 29010-5

1 kg NEPRAŽENE KAVE prodam. — Florjančič Hranilniška 7-I. 29008-5

PLINSKI REŠO, pas za nar. nošo in razne steklenice prodam. Kotnikova št. 19-III, vrata 7. 29000-5

FINO VOLNENO BLAGO za ženski plašč ali kostum, temnosivo, prodam. Naslov v ogl. odd. 29002-5

ČRNE ŽENSKE ŠKORNJE št. 37—38, nove, prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 28999-5

2 kg PRAVE NEŽGANE KAVE prodam. Naslov v ogl. odd. 28997-5

MODER OTROŠKI PLAŠČ prodam. — Naslov v ogl. odd. 28995-5

ČEVLJARSKI ŠIVALNI STROJ »Singer«, dobro ohranjen, proda Brtoncelj Jelka, Stranska — pošta Šmihel. 29022-5

RADIJSKI APARAT 4-cevni Telefunken, šivalni stroj Singer — dobro ohranjen, in štiritonsko harmoniko prodam. Primožič Marija Stražišče št. 86, Kranj. 29016-5

KUHINJSKO MIZO prodam. Parmova št. 22, I. nadstropje. 29013-5

DAMAST PRT z 12 servijeti, prodam. Naslov v ogl. odd. 29024-5

ZIMSKA ŽENSKA OBLEKA, skoraj nova, ugodno naprodaj. Ogled samo dopoldne. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 29043-5

PRODAMO: razne stole, fotelje in mize. Ogled od 7. do 12. ure. Ljubljana, Čopova ulica št. 1, »Ekonomat«. 29041-5

KUHINJSKO KREDENCO dobro ohranjeno, prodam. Ogled od 16. do 19. ure. Naslov v ogl. odd. 29037-5

NOVO ŽENSKO KOLO, prodam. Kovač, Gledališka 12-IV. 29038-5

NOVE MOŠKE GOJZERICE štev. 43, prodam. Istotam zamenjam ženske gojzerice št. 38 za škornje. Vhod z ceste. Aljaževa 13-I, Ljubljana — Smerajc. 29039-5

KRATKO GUMIJASTO NOGAVICO — prodam. — Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 29071-5

ELEKTRONKE za kompleten radio Philips, 4+2, in fotografski aparat v usnjeni kaseti 9×6, prodam. Naslov v ogl. odd. 29033-5

SADNO STISKALNICO prodam. Kregar Mirko, Vižmarje štev. 72 — ob progi. 29034-5

NOVE MOČNE ŠKORNJE št 42, poceni prodam. Ogled popoldne. — Naslov v ogl. odd. 29027-5

VISOKE MOČNE ČEVLJE štev. 39 — rjave, prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč 29048-5

SOD za 200 l za namakanje sadja in dobro ohranjen žični plašč 28.1x75 prodam. Tržaška 4-II, levo. 29062-5

ELEKTRIČNI MOTOR znamke Škoda, 6 ks, 950 obratov, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 29063-5

EKSPESNI APARAT, plinski, za kavo in čaj, nov, kavarniški prodam. Ponudbe pod Ekspres aparat na ogl. oddelek. 29060-5

ZARADI SELITVE poceni prodam: spalnico, vložke za postelje, kuhinjsko kredenco in razno pohištvo. Lepodvorska 23-II. 29601-5

VELIKO PLOČEVINASTO KAD prodam. Fugina, Gallusovo nabrežje 7, telefon 47-11. 29068-5

BAKREN KOTEL cca 30 l, gramofon v omarici, pisalno mizo; klopi; razne šipe, železen baročni balkon in pločevinaste umivalnike proda Skok — Gosposvetska 16, dvorišče. 29046-5

KLAVIRSKO HARMONIKO na 12 basov malo rabljeno, prodam ali zamenjam za navadno tritonsko. Lunar Anton, Ihan, Selo 9. 29044-5

URO budilko prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 29045-5

NOVE GOJZERICE št. 43½ prodam. Ogled dnevno od 15. dalje. Naslov v ogl. odd. 29040-5

CANKAR: Zgodovina likovne umetnosti in stojalo za fotografski aparat prodam. Adamič, Stari trg številka 7, II. nadstropje. 29065-5

DVA NOVA ŽIČNA PLAŠČA »Pirelli« 26x1³/₈ in dve zračnici 26x1½x15⁵/₈, prodam ali zamenjam za običajne z robom. Naslov v oglasnem oddelku Slov. poročevalca. 29066-5

RADIO tipa Marelli, 5+1, z vdelanim električnim gramofonom, — salonski primerek — rjuho in nahrbtnik, prodam. Tyrševa cesta številka 1 b, V. nadstropje, levo. 29069-5

1 kg PRAVE KAVE, nepražene, prodam. Naslov v oglasnem oddelku Sl. poročevalca. 29064-5

ZVOČNIK zamenjam za ogledalo ali prodam. Ogled od 12. do 15. ure. Naslov v oglasnem oddelku. 29081-5

ŽELEZNA BLAGAJNA, 27x27x52 cm, ugodno naprodaj. Posavskega št. 7-I (za Stadionom). 29085-5

ELEKTRIČNI KUHALNIK na dva grelca prodam. — Mestni trg številka 12. 29058-5

MOČNO ŽIČNO MREŽO, še nerabljeno, 25 m dolgo, 1 m visoko, 2 cm gosto, uporabno za razne ograje in stajice malih živali — prodam. Ponudbe pod Pogorelec na oglasni oddelek. 29031-5

JEDILNICO zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 29075-5

ZLATO ŽENSKO URO »Omega« prodam. Ogled od pol 16. do pol 18. — Urbančič, Medvedova 5, Šiška-Ljubljana. 29074-5

18 KRASNIH KROŽNIKOV razne velikosti prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 29073-5

KAVNI MLIN, rabljen, večji, na ročni pogon in železna postelja z vložkom (rabljena), 178 cm dolga, ugodno naprodaj: Sušnik, Ljubljana Zaloška cesta 21. 29078-5

STARO SPALNICO z žičnimi vložki in floret garnituro prodam. Ogled od 18. do 20. Beethovnova ulica štev. 9, III. nadstropje. 29077-5

MOTORNO KOLO »Puch«, 200 ccm, odlično ohranjeno, prodam. V račun vzamem dober radijski aparat. Sv. Petra 76, Merlak. 29079-5

KUPIM

FOTOGRAFSKI POVEČEVALNI aparat do formata 6×9 kupim takoj. — Naslov v podružnici Slov. poroč. Jesenice. 28921-6

NOV LINOLEJ, kupim. Naslov v ogl. odd. SP. 28911-6

ELEKTRIČNI KUHALNIK — dobro ohranjen, kupim. — Jeza, Friškovec št. 1, vis. pritličje. 28980-6

KRANJSKO (DIATONIČNO) HARMONIKO, tri- ali štirivrstno, brezhibno, kupim. Ponudbe pod: »Diatonična« na ogl. odd. 28982-6

MIZARSKI SKOBELNIK in nekaj orodja lahko tudi posamezno kupim. Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod: »Orodje«. 28992-6

KNJIŽNO OMARO ali polico kupim. Groharjeva 26-I. 28990-6

DIFERENCIAL (tribling) za avto Wanderer tip 55, kupimo. Ponudbe na Zdravilišče Rogaška Slatina. 28919-6

INHALATOR (žepni) za astmatika — kupim. Naslov v ogl. odd. 29011-6

4 m PRAVE SVILE, vzorčaste, temne — kupim. Ponudbe na ogl. odd. SP pod: Svila. 28998-6

MOTORNO KOLO brezhibno ohranjeno od 250 do 350 ccm kupimo. — Ponudbe poslati na Gozdno upravo — Črmošnjice. 29018-6

STROJ za lupljenje krompirja kupim. Pokoren Jože, Primskovo štev. 52 — Kranj. 29017-6

FILME 8 mm: Poučne, zabavne in podobne za projekcijo, kupim. Naslov v ogl. odd. 29036-6

DO 70 m VODNIH CEVI, velikost 2—3 cm, kupim ali zamenjam. — Naslov v podr. SP Celje. 29020-6

OTROŠKE USNJENE NARAMNICE za otroka v vozičku takoj kupim. — Naslov v ogl. ogl. 29049-6

RADIJSKI ZVOČNIK, magnetični, za oddajanje; kupimo. Ponudbe poslati menzi Vojno trg. podjetja, Kolodvorska št. 29. 29014-6

ŠIPE za izložbeno okno v izmeri 134×143 ali tudi več, debeline 4 do 5 mm, po možnosti zrcalno steklo, en ali dva primerka; kupimo. Ponudbe na Turistično društvo, Kranj-Jezersko. 29047-6

TOČILNO MIZO okoli 3 m dolgo, kupimo. Ponudbe: Ljubljana, Čopova ul. 1 »Ekonomat«. 29042-6

KROŽNIKE, globoke in plitve, porcelanaste lonce za serviranje juhe in večje skodelice za kavo, 2 dcl, kupimo. — Zavod za fizkulturo, Tabor, Ljubljana. 29059-6

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, nov ali malo rabljen, kupim. — Ponudbe pod Takoj na ogl. oddelek. 29083-6

KUPIM: Karel Kunc: Aritmetika in algebra za V. in VI. razred srednjih šol, Zbirko vaj iz aritmetike in algebre za višjo gimnazijo, Zbirko vaj iz planimetrije in stereometrije in Detela-Tomažič: Botanika. Ravnik Janko, Levstikova 19-I. 29001-6

MOTORNE PLAŠČE in zračnice: 19x 3.50 kupim. Jeraj, Zapoge štev. 10, p. Vodice. 29056-6

ZA CITRE kupim struno D mesing, nekaj primerkov. Jeraj, Zapoge 10, p. Vodice. 29057-6

DOBER RADIO, čist glas, kupim. — Jože Breznik, p. Smlednik številka 63. 29055-6

KROJAŠKI LIKALNIK, električni, težak, kupim ali zamenjam z lahkim. Trojar, Streliška 24. 29076-6

Raznašalca

spretnega in agilnega — sprejme takoj **podružnica**

»Slovenskega poročevalca« v Solkanu pri Novi Gorici.

ZAMENJAM

PISALNI STROJ znamke Adler, malo rabljen, zamenjam za dober šivalni stroj Singer, pogrezljiv. — Naslov v ogl. odd. 29006-7

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, avtomodel, predvojni materijal, nanovo pleskan zamenjam za dobro žensko kolo, eventuelno prodam. Naslov: Hradeckega 78. 28930-7

JABOLKA zamenjam za kolesni plašč. Naslov v ekspozituri Slov. poroč. — Kamnik. 29005-7

POLENTO zamenjam za jajca ali mast. Naslov v oglasnem oddelku Slov. poročevalca. 29087-7

NEPREMIČNINE

HIŠICO z nekaj zemljišča vzamem v najem v okolici Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. SP pod: »Takoj ali pozneje«. 28981-19

SOBE — STANOVANJA

STANOVANJE: sobo, predsobo, kuhinjo in kopalnico v Mariboru zamenjam za enako ali dvosobno v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku. 28.687-10

OPREMLJENO SOBO išče miren visokošolec. Naslov v ogl. odd. 28986-10

DVA ŠTUDENTA iščeta opremljeno ali polopremljeno sobo. — Plača po pogodbi. Ponudbe na ogl. odd. pod: Dmitar. 28987-10

LEPO ENOSOBNO stanovanje brez štedilnika zamenjam z enakim, po možnosti s štedilnikom. Ponudbe na ogl. odd. pod: Kodeljevo. 28993-10

DIJAKINJO - nižješolko vzamem na stanovanje. Ponudbe pod: Profesorska družina v centru« na ogl. odd. Slov. poroč. 28979-10

DVOSOBNO STANOVANJE zamenjam za enosobno v bližini centra. Naslov v ogl. odd. 28994-10

DVOSOBNO STANOVANJE z vrtom na Tržaški cesti pri Tobačni tovarni zamenjam za komfortno enosobno. Ponudbe poslati na ogl. odd. pod: Komfortno 1. 29051-10

ENOSOBNO STANOVANJE s kabinetom in vrtom, moderno, komfortno, v bližini bežigrajske gimnazije — zamenjam za enako ali večje enosobno. Brankova št. 3 visoko pritličje, levo. 29054-10

DVE VELIKI SOBI, sončni, s souporabo pritiklin v strogem centru — zamenjam za enosobno stanovanje s kabinetom. Naslov v oglasnem oddelku. 29072-10

RAZNO

NAŠEL SEM denarnico na ime Konda Angela, natančen naslov ni ugotovljen. Imenovana naj se javi pri: Štuhec Antonu, Breg 18-II. 28976-14

LOVSKI PES, svetlorjav, »Bor«, se je izgubil v nedeljo 12. t. m. na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Je brez ovratnega jermena. Sporočiti proti nagradi na Marenčič, Križe. 28013-14

NAŠLA SEM živilski nakaznici SD. — Dobijo se: Salendrova 6-III. 28983-14

IZGUBILA SEM v nedeljo zvečer v Langusovi ulici srebrn prstan z modrim kamnom. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne, ker je drag spomin. Naslov v ogl. odd. SP. 29003-14

ZLOŽLJIV DEŽNIK, ki ni moja last, pozabljen v petek zvečer v kavarni Evropi — naj pošten najditelj vrne proti nagradi v ogl. odd. 28996-14

PREKLICUJEM vse žaljive besede, ki sem jih govorila proti Kotnik Mariji iz Prevoj. Lukman Frančiška — Št. Vid pri Lukovici. 29023-14

AKTOVKO Z VSEBINO: dokumenti in strokovni časopisi, zamenjana v vlaku 27. septembra ob 2. uri; naj najditelj odda železarni Jesenice — inž. Marjanovič — kjer dobi svojo! 29021-14

V NEDELJO po poti na Rožnik izgubljeno modrobelo otroško čepico, prosim vrniti: Trdinova 8-I, desno (za sodnijo). 29035-14

LOVSKA PSICA, kratkodlaka, posavski brak, pšenične barve, je bila izgubljena v času pasje razstave. — Kdor kaj ve o njej prosim, da javi Lovskemu svetu, Ljubljana, Trdinova 8. 29080-14

POIZVEDBE

IZ LJUBLJANE STA ODŠLA 23. sept. neznano kam dva dijaka v starosti 11 in 14 let, približno iste velikosti. Mlajši ima siv jopič, kratke rjave hlače, brez nogavic; rjave usnjene sandale, kostanjeve lase, sive oči; na nogi tur. Starejši nosi moder jopič kratke rjave hlače, sandale iz jermenčkov. Lase ima kostanjeve, oči sive. Prosimo, kdor ju opazi, naj takoj javi najbližnji postaji Narodne milice. 28985-15

★

UMRLA NAM JE NAŠA

MIRA MARKO DEBELAKOVA - DERŽAJ

AKADEMSKA SLIKARKA

PRENESLI JO BOMO DNE 29. SEPTEMBRA 1948 OB 17.30 IZ KAPELE SVETEGA JOŽEFA NA ŽALAH K SV. KRIŽU.

LJUBLJANA, 28. SEPT. 1948.

ŽALUJOČI.

✝ Gospodar življenja in smrti je 28. septembra 1948 poklical k sebi svojega zvestega služabnika

JANEZA MIKLAVČIČA

župnika v Zavratcu pri Idriji

kjer je prebil polnih 34 let v požrtvovalnem delu za dušni blagor svojih župljanov. Pogreb bo v četrtek ob 11. uri dopoldne na pokopališču v Zavratcu.

Bog mu bodi plačnik!

Dekanijska duhovščina.

✝ Po dolgem in težkem trpljenju je včeraj dotrpel v starosti 25 let moj ljubljeni sin edinec, brat, nečak, bratranec in zaročenec

ALOJZIJ MARJAN FUCHS

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 29. septembra 1948 ob 15. izpred viške cerkve na pokopališče na Viču. Do pogreba leži na svojem domu, Glinška ulica 8.

Ljubljana, 28. septembra 1948.

Žalujoči: mati Avgusta, sestri Duša in Darinka, zaročenka Babi Oblak, ter družine: Fuchs, Možina, Gajič, Colarič

✝ Po dolgi in težki bolezni je umrla naša draga

TILKA BUKOVEC

Pogreb bo v sredo 29. t. m. ob 4. popoldne z Žal iz kapelice sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 28. septembra 1948.

Žalujoči: mož Janko, sin Janez, in ostalo sorodstvo.

Po težkem trpljenju nas je za vedno zapustila naša dobra tovarišica

MILKA GRIL

članica SKOJ-a, telefonistka tt. centra Celje

Sindikalna podružnica ptt. v Celju bo predano in delovno članico ohranila v trajnem spominu.

Celje, 25. septembra 1948.

Člani sindikalne podružnice ptt. uslužbencev Celje.

Umrl je naš zvesti sodelavec

FRANCE ŽIDAN

personalni sekretar in član KPJ

Ostal nam bo v spominu kot neutrudljiv tovariš in borec za boljšo bodočnost nas vseh.

Pogreb bo v sredo 29. t. m. ob 17. izpred hiše Kodeljevo, Povšetova ulica št. 100.

Ljubljana, 28. septembra 1948.

Direkcija mestnih gostinskih podjetij

Člani sind. podružnic »Gostinstva« javljamo, da je po težki bolezni umrl naš član, tovariš

FRANCE ŽIDAN

član KPJ

V spominu nam bo ostal kot neomajen, zvest tovariš za izgradnjo socializma v naši domovini.

Ljubljana, 28. septembra 1948.

Sindikalne podružnice mestnih gostinskih podjetij

Ivan Ribič - Stojan:

Ljudje onkraj reke

Roman

248

2

Folte je vstal že navsezgodaj.

Brez dela je postopal okrog hiše, nekajkrati je prehodil sadovnjak in ogledoval drevje, spomina na nočni razgovor z očetom pa se ni mogel znebiti: »V kratkem se bosta videla….«

Andrejeva podoba, ki je v teh mesecih že skoraj zbledela, je postajala spet živa in — nadležna. O očetovih besedah ni bilo treba dosti razmišljati: v kratkem se bo Andrej preganjal po domačih hostah. Stikali bodo za njim. On se bo branil in napadal — nemških soldatov kri in jeza pa se bo znesla nad pasterkovino. Hudič! Pa celo komandir je. Hitro se bo o tem razvedelo daleč naokrog. In zvedel bo tudi — Wolf; do kraja bo spregledal njegovo laž… da so Andreja partizani s silo odvlekli, ubili.

Folteja se je loteval divji obup. Mislil je že, da se je za vselej rešil strahu, ki mu je žrl spanje tolikih noči, ker se je dal jeseni zaplesti v tisto reč s Tonom in Razajem… Pozneje ga je skoraj spet nekaj časa mučila bojazen, da Voranc ve, kdo je Wolfu izdal njegovega očeta… Čas pa je pregnal tudi to. Še Wolf — kakor da je pozabil nanj!

Od časa do časa mu je res presedala očetova godrnjavost. Toda to ni bilo nič — svoj mir je le spet imel. Mir pred Andrejem in Vorancem in — kar je bilo največ — rešil se je Wolfa. Drugega pa ni hotel in ne želel. Zagrizel se je v delo na zemlji in bil skoraj že zadovoljen z življenjem in s samim seboj. Zdaj pa: »V kratkem se bosta videla…« Z očetovimi besedami se je vrnil strah, katerega je nekoč z muko strl. Spet so z vseh strani grabili po pasterkovini, po njegovi, Foltejevi zemlji! Zakaj tega, da je bila njegova, mu ni mogel nihče več odreči. Vikej, najstarejši, je padel… To je bila nesreča, usoda, božja volja ali kar koli, česar on ni bil kriv. Oče… on se stara; še nekaj let in polja bi prerasel plevel, če bi ne bilo njegovih rok; ali pa bi domačijo moral prepustiti tujim ljudem. Andreja, najmlajšega, vendar ne more narediti za gospodarja, dokler je živ on. Toliko pravice je še vedno na svetu!

Iz sadovnjaka je videl na pot, ki je držala z Razajeve domačije v vas. Neki ljudje, praznično oblečeni, so šli po njej. Tedaj je se domislil, da je nedelja. V praznično oblečenih ljudeh je spoznal nemškega priseljenca, njegovo ženo in… Wolfa. Postajali so ob cesti, ogledovali polje.

Folte se je zgrozil: tako bi bilo, če bi njega odgnali, kakor so Razajeve. Prišel bi takrat nemški priseljenec in ob nedeljah hodil z Wolfom med polji in njivami… Po njegovi zemlji!

»Izdal si Razaja!« se je kljuvajoče oglasilo od vsepovsod. Bilo mu je, kakor da še razcvele košnje dreves, v katerih sta se poigravala jutranje sonce in šelest vetra, šepetajo o tem. Spomin na očetove besede pa je preglasil vse drugo. »V kratkem se bo vrnil…« Tedaj se bo tudi z njim zgodilo tako. In ob nedeljah bo takšen-le nemški priseljenec ocenjeval zemljo in rast žita, katerim je on vgaral mladost in moči, da so mogla vzkliti vsako pomlad.

Počakal je, da so oni trije odšli v vas. Potem je zapustil sadovnjak in hodil kar tjavendan med brazdami.

Ko se je zdramil iz zamišljenosti, so bila polja že daleč za njim. Bližal se je gozdu. Temno zelenje molčečih smrek ga je zaustavilo. Tam notri nekje je — Razajev Voranc. Lahko bi se srečal z njim…

Vrnil se je med polja, legel v travo in se zagledal v nebo. Tuhtal je in pozabil na čas.

Tako je preležal ves dan. Sence so že legale na gozdove, ko je vstal in se napotil proti domu.

Hotel se je naskrivaj zmuzniti v svojo izbo, ker mu ni bilo do tega, da bi se srečal z očetom. Toda prav na pragu sta skoraj trčila ob drugega.

Pasterk je bil nedeljsko opravljen. Postal je na pragu in ga je hotel vprašati, kje se je mudil ves dan. Spregovoril pa ni.

Urejuje uredniški odbor, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/II — Telefon uredništva in uprave št. 55-22 do 55-26, telefon uprave za ljubljanske naročnike št. 38-23 — Tiskarna »Slovenskega poročevalca« — Odgovorni urednik Cene Kranjc